

POWIATOWY URZĄD PRACY W LUBACZOWIE

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE LUBACZOWSKIM
W I PÓŁROCZU 2014**

RAPORT DIAGNOSTYCZNY

Sporządził: Sylwester Kusiak

Wykaz tabel.....	2
Wykaz wykresów	2
Wstęp.....	3
Rozdział 1. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodowych), oraz PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	5
1.1 Bezrobotni według zawodów i grup zawodowych	5
1.2 Bezrobotni według PKD.....	10
1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów i grup zawodowych	12
Rozdział II. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodowych), oraz PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	17
2.1 Oferty pracy według zawodów i grup zawodowych	17
2.2 Oferty pracy według PKD.....	22
2.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy	26
Rozdział III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku.....	30
3.1 Ranking zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych.....	30
3.2 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według dużych grup zawodów	41
3.3 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	43
Podsumowanie.....	46

Wykaz tabel

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2014 roku)	6
Tabela 2. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	10
Tabela 3. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	13
Tabela 4. Oferty pracy według zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	18
Tabela 5. Struktura ofert pracy według PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku [%}	23
Tabela 6. Ranking zawodów w ramach dużych grup zawodowych zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty ...	26
Tabela 7. Ranking zawodów w ramach elementarnych grup zawodowych o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	28
Tabela 8. Ranking zawodów w ramach elementarnych grup zawodowych o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	29
Tabela 9. Zawody deficytowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku.....	33
Tabela 10. Zawody zrównoważone w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	34
Tabela 11. Zawody nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku – zawody, w których zgłoszono oferty pracy	35
Tabela 12. Zawody nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku – zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy	37
Tabela 13. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według dużych grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	42
Tabela 14. Ranking zawodów według elementarnych grup zawodowych generujących w niskim stopniu długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	44
Tabela 15. Ranking zawodów według elementarnych grup zawodowych generujących w wysokim stopniu długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	45

Wykaz wykresów

Wykres 1. Bezrobotni według grup zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2014 roku)	8
Wykres 2. Struktura bezrobotnych według PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku.	12
Wykres 3. Struktura napływu bezrobotnych według dużych grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	15
Wykres 4. Struktura ofert pracy według dużych grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku.....	20
Wykres 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku	25
Wykres 6. Zawody nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku.....	31

Wstęp

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 9 ust. 1 pkt. 9) jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady rynku pracy oraz organów zatrudnienia. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni dwie zasadnicze funkcje: deskryptywną – pokazuje obraz lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na najważniejszych elementach jego nierównowagi oraz normatywną – pozwala na formułowanie wniosków dotyczących efektywniejszego wykorzystania usług i instrumentów rynku pracy, oraz ma służyć zrównoważeniu popytu na pracę i jej podaży.

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie analizy bezrobocia w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku według zawodów, analizy ofert pracy pozyskanych w powiecie, analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Szczegółowe zadania w tym zakresie to: określenie odpowiednich kierunków szkoleń dla bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń, usprawnienie realizacji programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia, zoptymalizowanie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, określenie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej oraz kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, oraz stworzenie dla niej bazy informacyjnej. Powyższa analiza ma posłużyć stworzeniu oferty edukacyjnej oraz szkoleniowej odpowiedzialnym za te obszary podmiotom. Opracowanie może być również pomocnym narzędziem dla instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, jak również osób uczących się, pracujących i bezrobotnych. Monitoring zawodów dotyczy 10 grup zawodów wielkich, 43 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich). Grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności określonych w obowiązującym wg stanu na 30.06.2011 roku rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz.537 z późniejszymi zmianami).

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych ma na celu w szczególności:

- określenie kierunków i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając jednocześnie większą efektywność organizowanych szkoleń,

- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie organizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawą merytoryczną do sporządzenia niniejszego opracowania są dane statystyczne umieszczone w tabelach, które stanowią integralną część sprawozdania MPiPS.

Rozdział 1. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodowych), oraz PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

1.1 Bezrobotni według zawodów i grup zawodowych

W końcu pierwszego półrocza 2014 roku w ewidencji lubaczowskiego urzędu pracy było 3385 osób bezrobotnych (po raz drugi od początku prowadzenia niniejszego opracowania liczba ta spadła poniżej czterech tysięcy, tym razem różnica w porównaniu z rokiem poprzednim była ogromna w końcu czerwca 2013 naliczono 3907 bezrobotnych, a więc o 522 osób więcej, dla porównania między 2012 a 2013 rokiem różnica ta wynosiła 121), w tym 1541 kobiet (45,5% wszystkich bezrobotnych) oraz 808 osób powyżej dwunastu miesięcy (warto również zwrócić uwagę na fakt zmniejszenia się liczby osób w tej kategorii o 98 w porównaniu z rokiem poprzednim). Rejestrowana stopa bezrobocia w powiecie lubaczowskim była rekordowo niska i wyniosła 14,2% (w analogicznym okresie roku 2011 było to 16,8%, w czerwcu 2012 - 16,1%, zaś w końcu I półrocza 2013 ponownie 16,1%).

Statystyki najbardziej istotne przy sporządzaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dotyczą odsetka osób nieposiadających żadnych kwalifikacji zawodowych w stosunku do ogółu bezrobotnych, a także wykształcenia osób bezrobotnych. Niemal jedna czwarta (24, 3%), czyli aż 821 bezrobotnych w końcu czerwca 2014 nie posiadało żadnych uprawnień zawodowych, w realiach współczesnego rynku pracy i stale zwiększających się wymagań pracodawców wobec kandydatów do zatrudnienia, jest to liczba niezmiennie bardzo wysoka, pokazująca jak trudny do zrealizowania pozostaje problem aktywizacji zawodowej ogromnej rzeszy osób. Ponad połowa bezrobotnych (1860 osób - 54,9%) nie posiada wykształcenia średniego, w tym 1190 (35,2% bezrobotnych) miało wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 670 (19, 7%) wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Po raz kolejny należy wspomnieć o stale narastającej liczbie osób z wykształceniem wyższym, w końcu I półrocza 11,9% bezrobotnych ukończyło studia wyższe. Lokalny rynek pracy z racji swej specyfiki nie jest w stanie „wchłonąć” osób o takim poziomie wykształcenia, a studia wyższe kończy coraz większa reprezentacja mieszkańców powiatu, można wobec tego założyć, że liczba ta w kolejnych latach będzie się systematycznie zwiększała. Liczba ofert pracy odpowiednich dla omawianej grupy jest zdecydowanie niewystarczająca, co między innymi wpływa na bardzo wysoki współczynnik długotrwałego bezrobocia, które w końcu czerwca 2014 dotyczył 51,6% osób z wykształceniem wyższym.

Struktura osób bezrobotnych pod kątem zawodów przez nie reprezentowanych, jest od dłuższego czasu delikatnie tylko modyfikowana, trzy czołowe pozycje są od początku prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim obsadzone przez zawody sprzedawca, krawiec i ślusarz (jedynie zmieniają się ich pozycje na liście), wszystko

wskazuje, że ich dominacja w kolejnych latach pozostanie w tym rankingu niezagrożona. W przypadku zawodów ślusarz i krawiec w ostatnich latach widać małe zapotrzebowanie na pracowników w tych zawodach na lokalnym rynku pracy, brak pracodawców, którzy dawaliby szansę osobom je reprezentującym na znalezienie pracy. Patrząc na inne zawody najliczniej reprezentowane, można zestawić zawód ślusarz z zawodami pokrewnymi takimi jak technik mechanik, tokarz w metalu, czy też frezer, co daje w sumie ponad trzysta osób. Pamiętając, że największy zakład zatrudniający fachowców w tych dziedzinach ma około stu sześćdziesięciu pracowników i jest to jedyny tego typu pracodawca na terenie powiatu lubaczowskiego w segmencie średnich i dużych przedsiębiorstw, widzimy jak małe szanse na znalezienie pracy mają osoby chcące pracować w analizowanych profesjach. Wystarczy wspomnieć, że w pierwszym półroczu 2014 roku do PUP Lubaczów nie wpłynęła ani jedna oferta pracy w tych zawodach, dodatkowy komentarz wydaje się wobec zestawienia takich liczb zbędny. Co ciekawe w dalszym ciągu szkoły w kierunku ślusarz kończy relatywnie wysoka liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. Ponieważ wiele osób zakwalifikowanych do danej grupy nie chce, najczęściej z powodu wyboru niewłaściwego kierunku kształcenia w szkole ponadgimnazjalnej, lub nie ma możliwości wykonywania swego zawodu z braku zakładów pracy zatrudniających pracowników w jej specjalizacji, szczególnie istotne jest zbadanie predyspozycji zawodowych i pomoc w zdobyciu uprawnień, które podniosłyby szanse na powrót na rynek pracy.

Znakomita większość zawodów podanych poniżej pojawiała się również w poprzednich zestawieniach. Poniższa tabela utworzona jest na podstawie danych opisującą ogólną liczbę osób bezrobotnych reprezentujących dany zawód, dlatego warto wspomnieć jak układał się struktura zawodów według liczby absolwentów. Tutaj największa liczba absolwentów pojawiła się w zawodach określonych na podstawie wykształcenia na poziomie wyższym: pozostałych specjalistów do spraw zarządzania i organizacji, specjalistów administracji publicznej i fizjoterapeutów.

W poniższej tabeli uwzględniono zawody mające dwudziestu i więcej przedstawicieli, w końcu pierwszego półrocza 2014 roku osoby zarejestrowane w PUP Lubaczów reprezentowały 384 zawody.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2014 roku)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych		
			Ogółem	w tym	
				Absolwenci	Powyżej 12 miesięcy
1	522301	Sprzedawca	161	1	54
2	753105	Krawiec	147	0	49
3	722204	Ślusarz	141	1	31
4	314207	Technik rolnik	82	0	21
5	311504	Technik mechanik	77	0	18
6	711202	Murarz	74	0	24
7	331403	Technik ekonomista	71	0	21

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych		
			Ogółem	w tym	
				Absolwenci	Powyżej 12 miesięcy
8	722314	Tokarz w metalu	64	0	14
9	723105	Mechanik samochodów osobowych	63	0	21
10	515303	Robotnik gospodarczy*	48	1	16
11	512002	Kucharz małej gastronomii	45	1	5
12	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	42	1	5
13	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	41	2	5
14	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	35	1	7
15	512001	Kucharz	34	1	11
16	751204	Piekarz	34	1	12
17	514101	Fryzjer	33	0	9
18	751201	Cukiernik	29	0	9
19	242217	Specjalista administracji publicznej	28	4	6
20	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	28	0	7
21	311204	Technik budownictwa	26	0	6
22	712601	Hydraulik	26	0	7
23	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	24	6	2
24	752205	Stolarz	24	0	6
25	961302	Robotnik placowy*	24	0	11
26	263102	Ekonomista	23	0	8
27	931301	Robotnik budowlany*	23	0	1
28	000000	Inny zawód lub brak zawodu	842	51	130

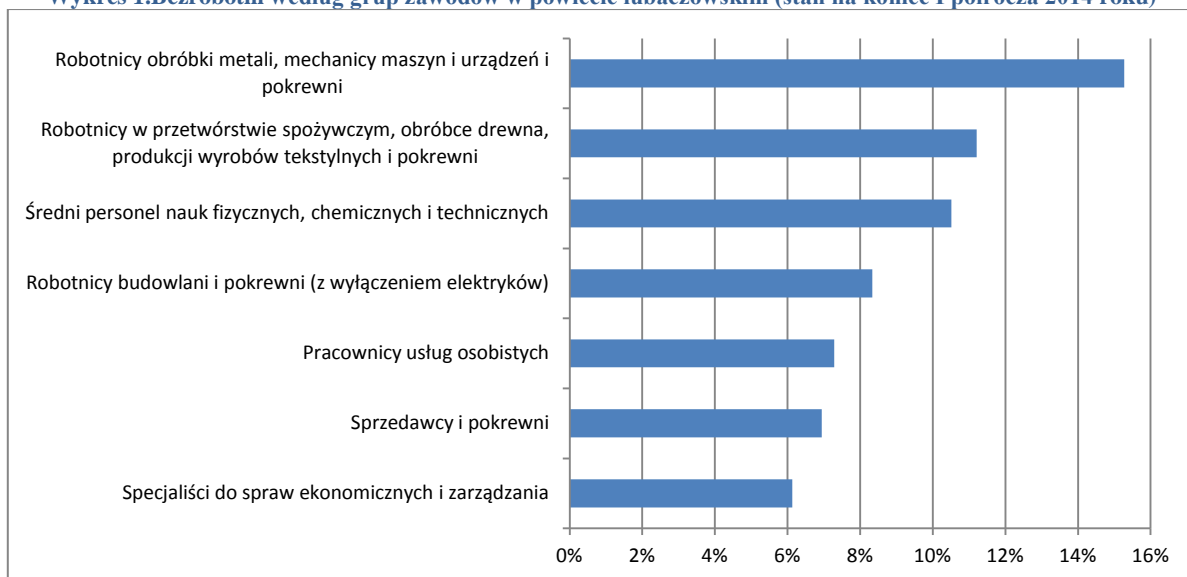
Źródło: Opracowanie własne

*oferty pracy w zawodach niewymagających kwalifikacji zawodowych

W dalszej części opracowania opisano strukturę osób bezrobotnych według reprezentacji dużych grup zawodowych [dla przypomnienia: wyróżniamy 10 grup zawodów wielkich, 43 grupy duże (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), zaś grupy elementarne obejmują 2366 zawodów i specjalności, na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych stosuje się agregację według dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy) oraz grup elementarnych (kod 4-cyfrowy) i oczywiście według zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy)], która wprost wynika z przedstawionego powyżej podziału na zawody (na poniższym wykresie pokazano grupy zawodów, których reprezentacja przekroczyła 6 procent). Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w końcu I półrocza 2014 roku reprezentowali 37 grup zawodów, z których podobnie jak w poprzednich latach najliczniejsze były grupy *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (14,8%), Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (11,3%),* oraz *Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (10,6%),* z których każda była reprezentowana przez ponad dziesięć procent osób bezrobotnych. Najmniejsze zbiorowości stanowili *Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (0,08%), Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy*

generalni (0,08%), a także oraz *Kierownicy do spraw zarządzania i handlu*(0,07%). Żadnych bezrobotnych nie było w grupach zawodowych *Kierownicy do spraw produkcji i usług*, oraz *Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych*.

Wykres 1. Bezrobotni według grup zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2014 roku)



Źródło: Opracowanie własne

Przy opisie najczęściej reprezentowanych zawodów przez osoby zarejestrowane w urzędzie pracy w Lubaczowie napisano o specjalizacjach, które nie dają praktycznie żadnych szans na kierunkowe zatrudnienie, sztandarowym przykładem takich „pasywnych” kwalifikacji w powiecie lubaczowskim są zawody związane z grupą *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni*, a także zawód krawiec (należący do grupy zawodów *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni*), którego reprezentanci w zdecydowanej większości mówią o potrzebie reorientacji zawodowej z uwagi na brak możliwości znalezienia pracy w tym kierunku na lokalnym rynku pracy. W ich przypadku można zaryzykować tezę o ograniczonych możliwościach wykonywania zawodu z powodu braku dostatecznej liczby miejsc pracy na lokalnym rynku. Z drugiej strony taka sytuacja niestety nie dla wszystkich jest wystarczającym bodźcem do zmiany lub poszerzenia kwalifikacji zawodowych, co powoduje w praktyce bierność zawodową.

Powyższy wykres warto uzupełnić wskazaniem listy zawodów najliczniej reprezentowanych w największych grupach zawodów (dla większej przejrzystości w dużych grupach wykazanych na wykresie wyodrębniono elementarne grupy zawodów reprezentowane przez więcej niż 0,5% bezrobotnych):

1. ***Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 14,82%***
 - Ślusarze i pokrewni – 5,58%
 - Mechanicy pojazdów samochodowych – 4,36%
 - Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 3,15%
 - Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,14%
2. ***Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 11,29%***
 - Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 5,78%
 - Piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,48%
 - Stolarze meblowi i pokrewni – 1,30%
3. ***Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 10,58%***
 - Technicy rolnictwa i pokrewni – 3,38%
 - Technicy mechanicy – 3,30%
 - Technicy budownictwa – 1,22%
 - Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,67%
 - Technicy technologii żywności – 0,67%
4. ***Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,57%***
 - Murarze i pokrewni – 2,95%
 - Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,65%
 - Malarze i pokrewni – 1,06%
 - Cieśle i stolarze budowlani – 0,83%
 - Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,67%
5. ***Pracownicy usług osobistych – 7,55%***
 - Kucharze – 3,11%
 - Gospodarze budynków – 1,89%
 - Fryzjerzy – 1,57%
 - Kelnerzy – 0,55%
6. ***Sprzedawcy i pokrewni – 7,28%***
 - Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 6,92%
7. ***Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 6,10%***
 - Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 4,09%
 - Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 0,98%
 - Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości – 0,51%

1.2 Bezrobotni według PKD

W końcu I półrocza 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie pozostawało 910 osób nieposiadających doświadczenia zawodowego, stanowiąc ponad czwartą część ewidencji (26,9%). Na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oblicza się liczby dotyczące bezrobotnych rejestrowanych w urzędzie pracy w przedziale kalendarzowym, którego dotyczy sprawozdanie. Z 2534 osób rejestrowanych w I półroczu 2014 roku, pracowało wcześniej 1951, pamiętać należy o podstawowym zastrzeżeniu – praca w określonych działach była wykonywana przez te osoby niekoniecznie bezpośrednio przed zarejestrowaniem (do wyjątków nie należą bezrobotni, którzy nie pracowali kilka lub kilkanaście lat, a z powodu wyrejestrowania z innego tytułu niż podjęcie pracy i ponownej rejestracji w I półroczu 2014 roku, będą ujmowani w poniższych rachubach).

Co znamienne, największą grupę bezrobotnych naliczono w sekcji *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby* - w ciągu badanego okresu rejestrowało się 486 osób, które w niej wcześniej pracowały, dział ten nie generował równocześnie żadnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy. Tradycyjnie bardzo liczna była reprezentacja osób zatrudnionych w sekcji *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* - 319 osób (16,4% bezrobotnych rejestrowanych w I półroczu 2014 roku a wcześniej pracujących), *Przetwórstwo przemysłowe* – 271 osoby (13,9% bezrobotnych rejestrowanych w analizowanym okresie roku a wcześniej pracujących), *Budownictwo* – 232 osoby, (11,9% bezrobotnych rejestrowanych pierwszych sześciu miesiącach 2014 roku a wcześniej pracujących). Odnotować trzeba fakt niemal dwukrotnego zmniejszenia liczby osób rejestrowanych w sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* - 195 osób (10% bezrobotnych rejestrowanych w I półroczu 2014 roku a wcześniej pracujących), w I półroczu 2013 roku było takich bezrobotnych 386. W pozostałych sekcjach rejestrowało się mniej niż sto osób.

Tabela 2. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w I półroczu 2014	Bezrobotni stan w końcu I półrocza 2014
1	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	486	451
2	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	319	476
3	Przetwórstwo przemysłowe	271	407
4	Budownictwo	232	329
5	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	195	353
6	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	75	160

Lp.	Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w I półroczu 2014	Bezrobotni stan w końcu I półrocza 2014
7	Transport i gospodarka magazynowa	62	76
8	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	48	73
9	Pozostała działalność usługowa	47	61
10	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	44	61
11	Edukacja	39	62
12	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	32	48
13	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	30	39
14	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19	28
15	Informacja i komunikacja	17	24
16	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16	28
17	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12	16
18	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	20
19	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	4
20	Górnictwo i wydobywanie	0	4
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
22	Działalność niezidentyfikowana	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Jak napisano wcześniej największa grupa bezrobotnych pracowała przed rejestracją w urzędzie pracy w sekcji *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby*, co jest skutkiem trudnej sytuacji na rynku pracy, w zdecydowanej większości są to osoby, które podejmowały zatrudnienie, najczęściej sezonowe, za granicą, w rolnictwie, ogrodnictwie bądź jako opiekunowie osób starszych. Jest to jednocześnie kategoria osób, wśród których notuje się najwyższą dynamikę rejestracji i wyrejestrowań w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie.

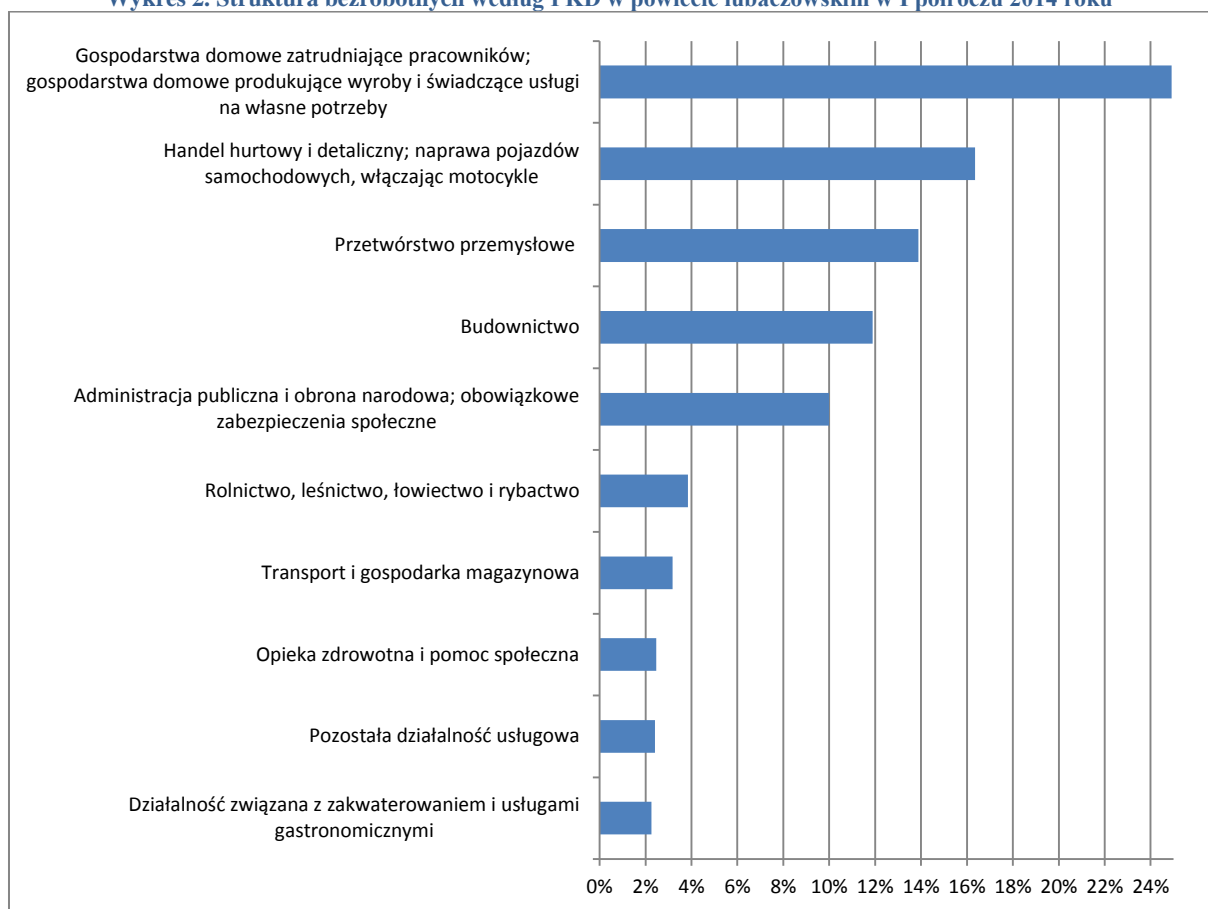
Tradycyjnie liczebnie wyróżniają się przedstawiciele sekcji PKD, w których istnieje wysoka rotacja miejsc pracy, a w ślad za nią znaczna dynamika bezrobocia, np. sprzedawcy w ramach grupy *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*, a także zatrudnieni w branżach, w których na lokalnym rynku w największym stopniu obserwuje się zjawisko zatrudnienia sezonowego, czyli w *Budownictwie*, a także w dziale *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*.

Kolejna część analizy bezrobocia utrwała obraz petryfikacji gospodarczej powiatu lubaczowskiego, co ma odbicie w małej liczbie lub nawet braku nowych miejsc pracy, sprawia to, że osobom chcącym wejść na tak „skostniały” rynek pracy, zadanie to często wydaje się niewykonalne. Wydaje się, że zastrzeżenia przedstawione na początku niniejszego podrozdziału, a dotyczące czasu, jaki minął od zatrudnienia w danej sekcji w największym stopniu dotyczą przedstawicieli działu *Przetwórstwo przemysłowe*. Mała liczba podmiotów a co za tym miejsc pracy w tej sekcji, działach tak istotnych w przeszłości dla gospodarki powiatu jak produkcja artykułów spożywczych, produkcja

wyrobów tekstylnych, produkcja wyrobów z drewna, produkcja maszyn i urządzeń, produkcja mebli, oraz naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, jest powodem utrwalenia w powiecie lubaczowskim bezrobocia strukturalnego. Wiele z osób bezrobotnych pracowało w zakładach, które albo już nie istnieją, albo w zasadniczy sposób ograniczyły liczbę pracowników.

Przedstawiony poniżej wykres zawiera strukturę bezrobotnych według PKD w 10 największych grupach, podane dane odnoszą się do odsetka reprezentantów danej branży wśród osób wcześniej pracujących.

Wykres 2. Struktura bezrobotnych według PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku



Źródło: Opracowanie własne

1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów i grup zawodowych

W pierwszej połowie 2014 roku rejestrowano 2534 bezrobotnych, w tym 1044 kobiet (21,2% rejestracji). W tym okresie dołączono 321 absolwentów, wśród których większość (53,9%) stanowiły kobiety. Ponad jedna czwarta (27%) osób rejestrowanych w pierwszych sześciu miesiącach 2014 roku nie została zakwalifikowana do żadnego z zawodów klasyfikacji zawodów i specjalności, najczęściej z powodu braku jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych, warto zaznaczyć, że w tym gronie było aż 131 absolwentów (40,8% rejestrowanych absolwentów).

Poniżej przedstawiono napływ osób bezrobotnych według zawodów (uwzględniono 30 najliczniej reprezentowanych zawodów). Jest to struktura bardzo zbliżona do ogólnego podziału bezrobotnych, również tu pierwsze trzy pozycje są obsadzone w nieco innej kolejności przez zawody ślusarz, sprzedawca i krawiec. W gronie absolwentów najwięcej rejestracji odnotowano wśród mechaników pojazdów samochodowych (14), pozostałych specjalistów do spraw organizacji i zarządzania (11), sprzedawców (10), kucharzy małej gastronomii (9) oraz pedagogów (również 9). Po raz kolejny należy odnotować fakt licznych rejestracji absolwentów uczelni wyższych (z oczywistych względów jest ich więcej w dwóch ostatnich kwartałach każdego roku). Oprócz wymienionych pozostałych specjalistów do spraw organizacji i zarządzania i pedagogów, zarejestrowało się siedmiu fizjoterapeutów, sześciu specjalistów administracji publicznej, pięciu specjalistów do spraw integracji europejskiej, oraz czterech inżynierów technologii żywności.

Tabela 3. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Ogółem	w tym absolwenci
1	722204	Ślusarz	109	8
2	522301	Sprzedawca	102	10
3	753105	Krawiec	80	2
4	311504	Technik mechanik	60	1
5	314207	Technik rolnik	53	0
6	711202	Murarz	52	2
7	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	51	14
8	331403	Technik ekonomista	44	4
9	512002	Kucharz małej gastronomii	41	9
10	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	37	1
11	722314	Tokarz w metalu	37	0
12	723105	Mechanik samochodów osobowych	36	0
13	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	35	6
14	514101	Fryzjer	30	5
15	752205	Stolarz	28	0
16	242217	Specjalista administracji publicznej	25	6
17	515303	Robotnik gospodarczy*	25	0
18	751204	Piekarz	24	2
19	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	22	11
20	235107	Pedagog	21	9
21	751201	Cukiernik	21	1
22	311204	Technik budownictwa	19	1
23	242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	18	0
24	331402	Technik agrobiznesu	16	2
25	512001	Kucharz	16	1
26	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	16	0
27	931301	Robotnik budowlany	16	1
28	712601	Hydraulik	15	0
29	242290	Pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	13	2
30	513101	Kelner	13	0
31	000000	Inny zawód lub brak zawodu	686	131

Źródło: Opracowanie własne

*osoby w zawodach niewymagających kwalifikacji zawodowych

Struktura napływu osób bezrobotnych w szerszym ujęciu, tj. w podziale na grupy zawodowe, podobnie jak powyżej przedstawiona w ostatnich latach nie uległa deformacjom w sposób istotny. Zanim podane zostaną dane dotyczące tych wartości należy zauważyć, że wartości wskazujące napływa bezrobotnych w dużych i elementarnych grupach zawodowych odnoszą się do bezrobotnych posiadających kwalifikacje zawodowe, nie uwzględnia się w tych obliczeniach osób bez zawodu, jest to o tyle istotne, że bierze się pod uwagę 27% rejestrowanych.

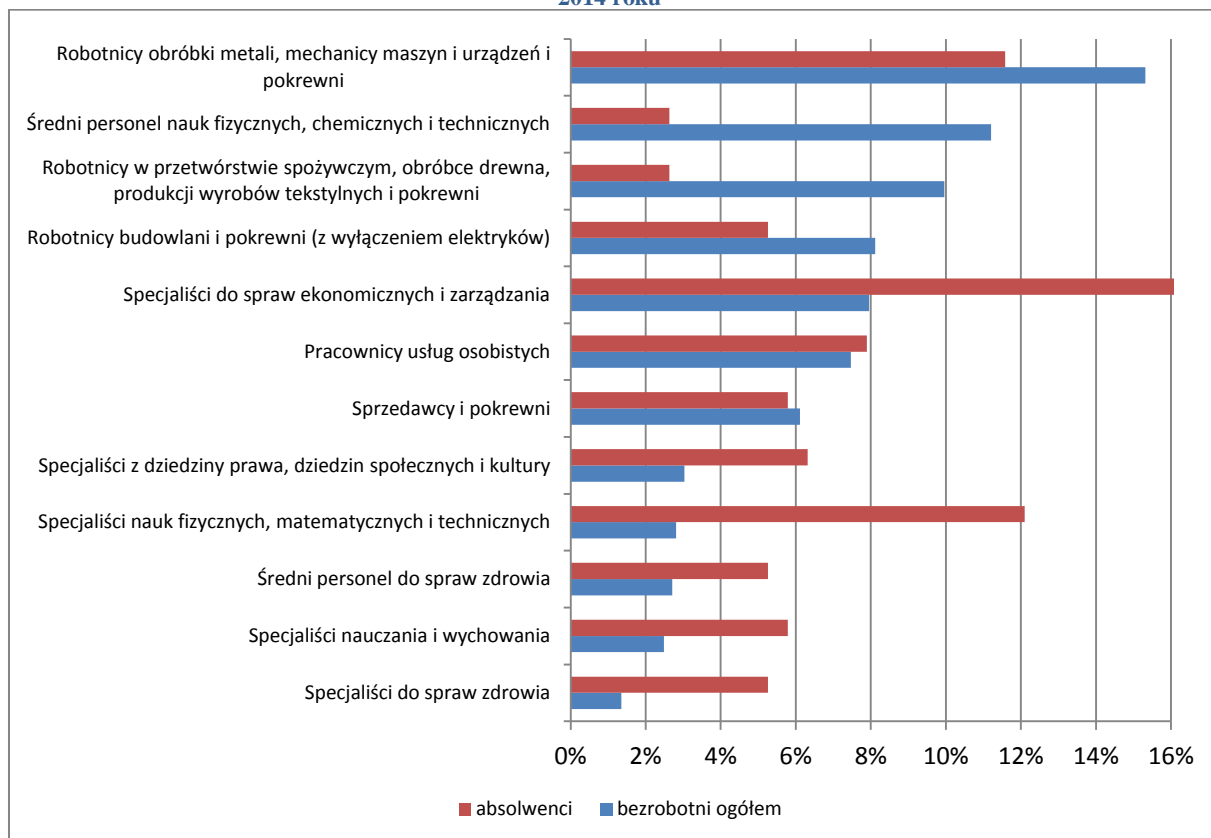
W I półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie najliczniej rejestrowały się osoby w grupie *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* (15,3%), wśród nich było najwięcej *Ślusarzy i pokrewnych* (6%), oraz *Mechaników pojazdów samochodowych* (5%). Drugą pod względem liczebności dużą grupą zawodową był *Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych* (11,2%), w którym liczebnie dominowali *Technicy mechanicy* (3,9%), a także *Technicy rolnictwa i pokrewni* (3,1%). Trzecią pod względem liczebności grupę stanowili *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni* (10%), wśród których najwięcej było *Krawców, kuśnierzy, kapeluszników i pokrewnych* (4,3%), *Piekarzy, cukierników i pokrewnych* (2,4%) i *Stolarzy meblowych i pokrewnych* (2,1%).

Zasadą w ostatnich latach stała się wzrastająca liczba absolwentów w zawodach, które wymagają wyższych kwalifikacji zawodowych, przede wszystkim ukończenia studiów wyższych, odsetek osób rejestrowanych w tych specjalizacjach w gronie absolwentów wyraźnie przewyższa procentowy udział nowych rejestracji wśród ogółu bezrobotnych. Oprócz absolwentów w grupie *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* (11,6% rejestracji absolwentów), najwięcej rejestracji odnotowano wśród młodych osób po studiach wyższych w grupach *Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania* (16,8% rejestrowanych absolwentów), wśród których najwięcej było *Specjalistów do spraw administracji i rozwoju* (8,9% absolwentów) i *Specjalistów do spraw zarządzania i organizacji* (5,8% absolwentów). Inną dużą grupą zawodową z wyróżniającą się liczbą rejestrowanych absolwentów studiów wyższych byli *Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych* (12,1% napływających absolwentów), z wybijającą się grupą elementarną *Inżynierowie chemicy i pokrewni* (3,2% absolwentów). Narastająca liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym jest to zjawiskiem wysoce niepokojącym, pokazuje bowiem jak trudno pomimo wyższych uprawnień o znalezienie pracy na lokalnym rynku. Związane jest ściśle z kwestią poruszaną na poziomie krajowym, a mianowicie niedostosowaniem absolwentów do wymagań rynku pracy, czy to w wymiarze ilościowym, a może przede wszystkim jakościowym. Z drugiej strony systematycznie maleje liczba absolwentów szkół przygotowujących wykwalifikowanych robotników i rzemieślników (kwestie te poruszano niejednokrotnie przy okazji sporządzania kolejnych części progностycznych monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych).

Dla dokładniejszego zobrazowania napływu osób bezrobotnych przygotowano wykres ilustrujący strukturę napływu bezrobotnych według grup zawodowych w ogóle osób rejestrowanych

w odniesieniu do odsetka rejestrowanych absolwentów (dla większej przejrzystości uwzględniono grupy zawodów, które przekroczyły 5 procent w przynajmniej jednej z tych kategorii). Duże grupy zawodów pokazane na powyższym wykresie zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności.

Wykres 3. Struktura napływu bezrobotnych według dużych grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku



Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono dominujące zawody (reprezentowane przez ponad 0,5% osób rejestrowanych) przyporządkowane danym grupom zawodów (wzięto pod uwagę grupy zawodów, w których odsetek rejestracji wyniósł ponad 5%):

1. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 15,31%

- Ślusarze i pokrewni – 6 %
- Mechanicy pojazdów samochodowych – 4,95%
- Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 2,65%
- Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,24%

2. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 11,20%

- Technicy mechanicy – 3,90%
- Technicy rolnictwa i pokrewni – 3,14%

- Technicy budownictwa – 1,41%
 - Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni – 0,65%
 - Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,54%
- 3. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10%**
- Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 4,33%
 - Piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,44%
 - Stolarze meblowi i pokrewni – 2,06%
- 4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,12%**
- Murarze i pokrewni – 2,87%
 - Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,57%
 - Malarze i pokrewni – 1,08%
 - Cieśle i stolarze budowlani – 0,70%
 - Robotnicy robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,70%
- 5. Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 7,95%**
- Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 5,95%
 - Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 1,19%
- 6. Pracownicy usług osobistych – 7,46%**
- Kucharze – 3,08%
 - Fryzjerzy – 2,16%
 - Gospodarze budynków – 1,35%
 - Kelnerzy – 0,70%
- 7. Sprzedawcy i pokrewni – 6,11%**
- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 5,79%

Rozdział II. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodowych), oraz PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

2.1 Oferty pracy według zawodów i grup zawodowych

W pierwszym półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie pojawiły się 1062 oferty pracy, co oznaczało utrzymanie tendencji wzrostowej z ostatnich lat: w 2010 roku do końca czerwca zgłoszono 869 ofert, rok później było ich jedynie 666, zaś w początkowych sześciu miesiącach roku 2012 pojawiły się 774 zgłoszenia wolnych miejsc zatrudnienia, a w pierwszym półroczu 2013 roku wpłynęły 923 zgłoszenia kwalifikowane jako oferty pracy. Zaznaczyć jednak należy, że tylko 542 oferty w I półroczu 2014 roku, a więc nieco tylko więcej niż połowa, związane były z zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową, z czego 289 dotyczyło pracy subsydiowanej. Pozostałe 520 oznaczało wolne miejsca aktywizacji zawodowej: 423 w ramach stażu, 1 w ramach przygotowania zawodowego dorosłych, oraz 96 w ramach prac społecznie użytecznych.

Oferty pracy w badanym okresie zgłoszone zostały w 213 zawodach, z czego w 97 zawodach zgłoszono po jednej ofercie pracy, w 44 specjalizacjach pojawiły się po 2 oferty, w 13 przyjęto po 3 zgłoszenia wolnych miejsc zatrudnienia, w 12 pojawiły się po 4, w 10 zawodach było po 5 ofert, zaś w zawodach odzwierciedlonych w tabeli nr 4 odnotowano sześć i więcej ofert pracy.

Na dzień 30.06.2014 r. niezrealizowanymi (w trakcie realizacji) pozostawały 52 oferty pracy: siedem dla robotników gospodarczych; po sześć dla pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle i przedstawicieli handlowych; po pięć dla pracowników centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center) i doradców finansowych; trzy dla opiekunek domowych; po dwie dla robotników budowlanych, fryzjerów, specjalistów do spraw reklamy i nauczycieli / instruktorów praktycznej nauki zawodu; oraz po jednej dla pozostałych pracowników obsługi biurowej, sprzątaczk biurowej, doradcy klienta, kierowcy samochodu ciężarowego, rejestratorki medycznej, fizjoterapeuty, farmaceuty – farmacja apteczna, dojarza, palacza kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych, inżyniera elektryka – automatyka, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych i elektromechanika.

W poniższej tabeli uwzględniono zawody, takie jak robotnik gospodarczy, pomocniczy robotnik polowy, sprzątaczk biurowa, pomoc kuchenna, czy pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, a zostały ujęte, gdyż stanowią duży odsetek wśród wszystkich ofert pracy. Oferty te w zdecydowanej większości były realizowane w ramach zatrudnienia subsydiowanego: prac interwencyjnych lub robót publicznych, ew. staży w przypadku pomocy kuchennych (wyjątkiem są stanowiska dla pomocniczych robotników polowych i pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle, które były zgłoszone w ramach ofert niesubsydiowanych). Problematiczne jest zwłaszcza określenie

zakresu obowiązków osoby wykonującej zawód robotnik gospodarczy, która wykonuje zazwyczaj prace proste, ich zakres jest regulowany przez pracodawcę. Co należy podkreślić, zazwyczaj po upływie umów zawartych z pracodawcami, osoby kierowane do pracy na te stanowiska rejestrują się ponownie jako bezrobotni.

Układ ofert pracy jest bardzo podobny do prezentowanego w poprzednich tego typu opracowaniach. Bardzo zdecydowanie liczebnie dominują oferty pracy dla robotników gospodarczych, jak wspomniano zgłaszane jako miejsca pracy lub aktywizacji zawodowej subsydiowane, w ramach prac interwencyjnych, oraz prac społecznie użytecznych. W innym kontekście postrzegać należy oferty dla pozostałych sprzedawców sklepowych (ekspedientów) – 64 oferty, do których należy doliczyć, jako bliźniacze: 14 ofert dla sprzedawców w branży przemysłowej, 8 dla sprzedawców w branży spożywczej, 6 dla sprzedawców, 4 dla sprzedawców w branży mięsnej, a także 2 dla sprzedawców w stacji paliw. W sumie 98 zgłoszonych wolnych miejsc pracy lub aktywizacji zawodowej. W przypadku pracy na tych stanowiskach, pamiętać należy o ich specyfice, np. możliwości o wiele szybszego i łatwiejszego zdobywania kwalifikacji zawodowych czy też liczbie podmiotów gospodarczych zatrudniających sprzedawców. Liczba ta wydaje się relatywnie wysoka, ale po pierwsze znaczna część tych ofert dotyczy organizowania staży a po drugie, jak napisano wcześniej, sprzedawcą jest zostać łatwiej niż np. wykwalifikowanym pracownikiem w zaawansowanym technologicznie procesie produkcyjnym, zaś wysoka dynamika bezrobocia wśród osób związanych zawodowo z branżą handlową sprawia, że w miejsce wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy sprzedawców pojawiają się kolejni.

Tabela 4. Oferty pracy według zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
1	515303	Robotnik gospodarczy*	168	7
2	522390	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	64	0
3	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej*	63	1
4	921101	Pomocniczy robotnik polowy*	50	0
5	911207	Sprzątaczką biurową*	48	1
6	411003	Pracownik kancelaryjny	42	0
7	941201	Pomoc kuchenna*	31	0
8	332203	Przedstawiciel handlowy	24	6
9	931301	Robotnik budowlany	18	2
10	524404	Telemarketer	15	0
11	441101	Pomocnik biblioteczny	14	0
12	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	14	0
13	331301	Księgowy	11	0
14	431101	Asystent do spraw księgowości	11	0
15	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	10	5
16	432103	Magazynier	10	0
17	753303	Szwaczka	9	0
18	262101	Archiwista	8	0
19	512090	Pozostali kucharze	8	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
20	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	8	0
21	532201	Opiekunka domowa	8	3
22	723105	Mechanik samochodów osobowych	8	0
23	213201	Doradca rolniczy	7	0
24	413201	Operator wprowadzania danych	7	0
25	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	7	0
26	514101	Fryzjer	7	2
27	524902	Doradca klienta	7	1
28	531190	Pozostali opiekunowie dziecięcy	7	0
29	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	7	1
30	932901	Konserwator części	7	0
31	222101	Pielęgniarka	6	0
32	331203	Referent (asystent) bankowości	6	0
33	522301	Sprzedawca	6	0
34	711101	Konserwator budynków	6	0
35	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	6	0
36	752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	6	0
37	932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle*	6	6

*oferty pracy w zawodach niewymagających kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

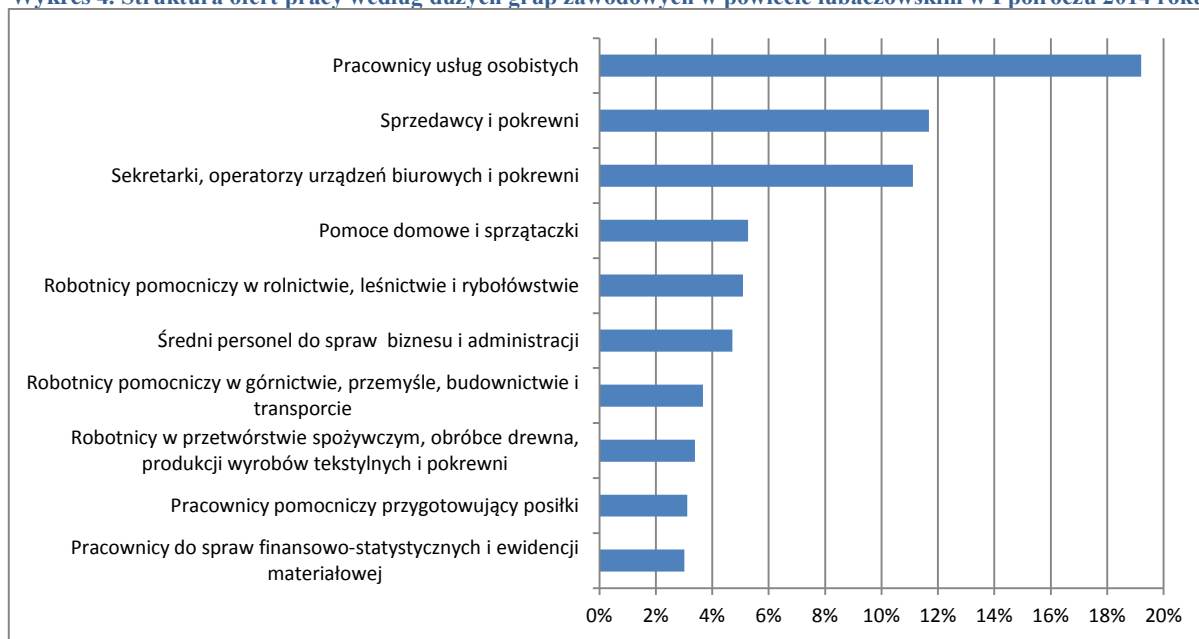
Jak należy się spodziewać, w kolejnych latach nadal będą przeważać zgłoszenia miejsc pracy na stanowiskach subsydiowanych, a w związku z tym będzie najwięcej ofert dla robotników gospodarczych, sprzątaczek i na stanowiskach pokrewnych. Na osobne potraktowanie zasługują oferty zgłoszone w ramach wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, a realizowane w znakomitej większości w ramach stażu – najbardziej jaskrawe przykłady to oferty dla pomocników bibliotecznych (14 ofert w pierwszym półroczu 2014 roku, w tym 13 ofert dotyczyły organizowania staży), księgowych (11 ofert w badanym okresie w tym 9 dla stażystów), asystentów do spraw księgowości (11 ofert – wszystkie w ramach stażu), archiwistów (10 ofert – wszystkie stażowe) oraz doradców rolniczych (7 ofert – wszystkie stażowe). Pozornie wysoka liczba takich ofert nijak nie przekłada się na faktyczną sytuację na rynku pracy, gdzie nie ma zapotrzebowania na te profesje. Wyjątkiem jest zawód księgowy, w ofertach pracy składanych do urzędu pracy pracodawcy zgłaszają na tyle wysokie wymogi dotyczące posiadanych kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego kandydatów, że w bazie danych brakuje częstokroć osób bezrobotnych spełniających kryteria zawarte w zgłoszeniu.

Struktura ofert pracy według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim jest determinowana głównie stosunkiem liczby ofert subsydiowanych do niesubsydiowanych, a dopiero w dalszej kolejności sytuacją na lokalnym rynku pracy. W trzech największych grupach zawodów, których struktura i kolejność pozostają w ostatnich latach niezmiennie, dominują oferty pracy subsydiowane. W najliczniejszej - *Pracownicy usług osobistych* (19,21% ofert pracy w I półroczu 2014 roku) niemal cztery piąte zgłoszonych wolnych miejsc pracy lub aktywizacji zawodowej (78,9%) skierowane były do *Gospodarzy budynków*, w ramach której grupy ujmuje się robotników

gospodarczych. Podobnie w grupach *Sprzedawcy i pokrewni* (11,68%), *Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni* (11,11%), oraz *Pomoce domowe i sprzętaczk* (5,27%) dominowały oferty subsydiowane, z tym, że w zawodach takich jak pracownicy obsługi biurowej oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) znaczny udział miały oferty stażowe.

Poniżej przedstawiona została struktura ofert pracy według dużych grup zawodów w powiecie lubaczowskim w pierwszym półroczu 2014 roku (uwzględniono 10 największych grup zawodów).

Wykres 4. Struktura ofert pracy według dużych grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku



Źródło: Opracowanie własne

Kolejny rok z rzędu spadała liczba ofert pracy w grupie zawodów *Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)*, w pierwszym półroczu 2012 roku stanowiły one ponad cztery procent (4,13%) ofert pracy i stanowiły czwartą pod względem wielkości kategorię, w I półroczu 2013 roku okresie wyniosły mniej niż trzy procent (2,82%), zaś w pierwszych sześciu miesiącach 2014 roku ta liczba powtórzyła się. Potwierdza to sygnalizowaną przez pracodawców i osoby bezrobotne, a wyrażoną chociażby znacznym napływem budowlanców trudną sytuację w branży budowlanej w 2013 roku, niestety 2014 rok nie przyniósł w tym względzie poprawy.

Warto wspomnieć o jeszcze jednym bardzo istotnym aspekcie analizy ofert pracy w szczególności w ramach monitoringu poszukiwanych na lokalnym rynku pracy zawodów i specjalności, a mianowicie o tym, że zdecydowana większość zgłoszonych wakatów dotyczyła zatrudnienia na stanowiskach niewymagających wysokich lub specjalistycznych kwalifikacji zawodowych i związana była z pracami prostymi. Jest to zjawisko obserwowane w kolejnym roku, wpływające na postępujący w powiecie drenaż kwalifikacji – odpływ osób posiadających

specjalistyczne kwalifikacje, dla których brak pracy na lokalnym rynku. Odwracając sytuację, potencjalny inwestor nie zainteresuje się lokalizacją, na której nie znajdzie wykwalifikowanych kadr, co stanowi zamknięte koło peryferyjności i zacofania gospodarczego powiatu.

W ramach pokazanych powyżej ofert pracy dla dużych grup zawodów dominowały następujące elementarne grupy zawodowe (wypunktowano zawody, w których liczba ofert pracy przekraczała 0,5% ogólnej liczby, pierwsza podana wartość procentowa dotyczy ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 roku, druga podana po ukośniku oznacza oferty pracy na koniec czerwca 2014 roku) :

1. Pracownicy usług osobistych – 19,21% / 17,31%

- Gospodarze budynków – 15,82% / 13,46%
- Fryzjerzy – 1,30% / 3,85%
- Kucharze – 1,22% / 0%

2. Sprzedawcy i pokrewni – 11,68% / 1,92%

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 9,13% / 0%
- Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej – 1,41% / 0%
- Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,85% / 1,92%

3. Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni – 11,11% / 1,92%

- Pracownicy obsługi biurowej – 10,08% / 1,92%
- Operatorzy wprowadzania danych – 0,70% / 0%

4. Pomoce domowe i sprzątaczkę – 5,27% / 1,92%

- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 4,99% / 1,92%

5. Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – 5,08% / 0%

- Robotnicy pomocniczy przy pracach polowych – 4,71% / 0%

6. Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,71% / 11,54%

- Przedstawiciele handlowi – 2,35% / 11,54%
- Księgowi – 1,04% / 0%
- Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni – 0,57% / 0%

7. Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 3,67% / 15,38%

- Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,69% / 11,54%
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 1,69% / 3,85%

8. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 3,39% / 0%

- Szwaczki, hafciarki i pokrewni – 0,85% / 0%

- Stolarze meblowi i pokrewni – 0,75% / 0%
- Tapicerzy i pokrewni – 0,75% / 0%

9. Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki – 3,11% / 0%

- Pomoce kuchenne – 2,92% / 0%

10. Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej – 3,01% / 0%

- Magazynierzy i pokrewni – 1,60% / 0%
- Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości – 1,13% / 0%

2.2 Oferty pracy według PKD

W pierwszym półroczu 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wpłynęły oferty pracy z 17 sekcji PKD. Niejako tradycyjnie największa grupa zgłoszeń pochodziła z działu Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (była to niemal jedna trzecia wszystkich ofert zgłoszonych w tym okresie – 28,6%, podkreślić, że ogółem 41,4% wszystkich ofert pracy zgłoszonych do PUP Lubaczów w tym okresie pochodziła z sektora publicznego, z czego ponad połowa dotyczyła wolnych miejsc aktywizacji zawodowej: staży i prac społecznie użytecznych). Oferty z sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, w dominującym stopniu wiązały się z pracą subsydiowaną, zazwyczaj dotyczyły organizowania prac interwencyjnych lub wspomnianych wcześniej staży i prac społecznie użytecznych, a znakomita większość adresowana była do robotników gospodarczych i sprzątaczek, a więc zawodów, do wykonywania których nie potrzeba określonych kwalifikacji czy też kierunkowego wykształcenia.

W następnej pod względem liczby zgłoszonych miejsc pracy sekcji *Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* pojawiło się 20,3%, a więc jedna piąta wszystkich ofert pracy. W trzecim pod względem liczebności dziale *Przetwórstwo przemysłowe* pochodziło jedynie 7,3% ofert zatrudnienia, można zaryzykować tezę, że optymalnym wariantem byłaby sytuacja, w której to ostatnia z wymienionych sekcji byłaby źródłem dominującej liczby zgłaszanych wakatów. Pamiętając o tym, że powiat lubaczowski w dużej mierze oparty jest na rolnictwie i leśnictwie, zauważmy że sekcja *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* wykreowała jedynie 35 ofert pracy, czyli 3,3% wszystkich zgłoszonych w pierwszej połowie 2014 roku.

Wspomnieć należy, że odsetek niezrealizowanych ofert pracy w I półroczu 2014 roku był niski, wartości, które pojawiły się przy ofertach w końcu I półrocza np. w sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, wynikały po prostu z tego, że te oferty były w trakcie realizacji. Ewentualne problemy pojawiają się przy ofertach skierowanych do osób niepełnosprawnych z umiarkowanym lub znacznym stopniem uszczerbku na zdrowiu, w których zgłoszenie dotyczy częściowej części etatu. Kłopoty z realizacją takich zgłoszeń związane są zazwyczaj

z brakiem potencjalnych kandydatów, którzy spełnialiby wymagania postawione przez pracodawcę, a jednocześnie ich stan zdrowia pozwalałby na wykonywanie takiego zakresu obowiązków.

Podobnie jak w poprzednim roku, sekcjami, w których nie pojawiły się oferty pracy były: *Górnictwo i wydobywanie; Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, oraz Organizacje i zespoły eksterytorialne.*

Tabela 5. Struktura ofert pracy według PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku [%]

Lp.	Sekcja PKD	Oferty pracy	
		zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
1	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28,6254	19,2308
2	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	20,3390	7,6923
3	Przetwórstwo przemysłowe	7,2505	19,2306
4	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6,8738	1,9231
5	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6,2147	1,9231
6	Budownictwo	4,6139	5,7692
7	Edukacja	4,6139	3,8462
8	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3,9548	11,5385
9	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3,2957	1,9231
10	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,2015	9,6154
11	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3,1073	13,4615
12	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,9774	0
13	Informacja i komunikacja	1,8832	0
14	Transport i gospodarka magazynowa	1,4124	0
15	Pozostała działalność usługowa	1,2241	3,8462
16	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,9416	0
17	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,4708	0
18	Działalność nie zidentyfikowana	0	0
19	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
20	Górnictwo i wydobywanie	0	0
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
22	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0

Zródło: Opracowanie własne

Jednym z podstawowych i miarodajnych wskaźników w analizie zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest porównanie liczby bezrobotnych reprezentujących dany zawód (w tym rozdziale będziemy zajmować się kwalifikacjami opartymi na zawodzie według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy) rejestrujących się w danym przedziale czasowym do liczby ofert pracy składanych w analogicznym okresie. Oczywiście jest to instrument niedoskonały, wykazuje się wyłącznie osoby z udokumentowanym doświadczeniem zawodowym, dodatkowo nie bierze się pod uwagę tych, którzy

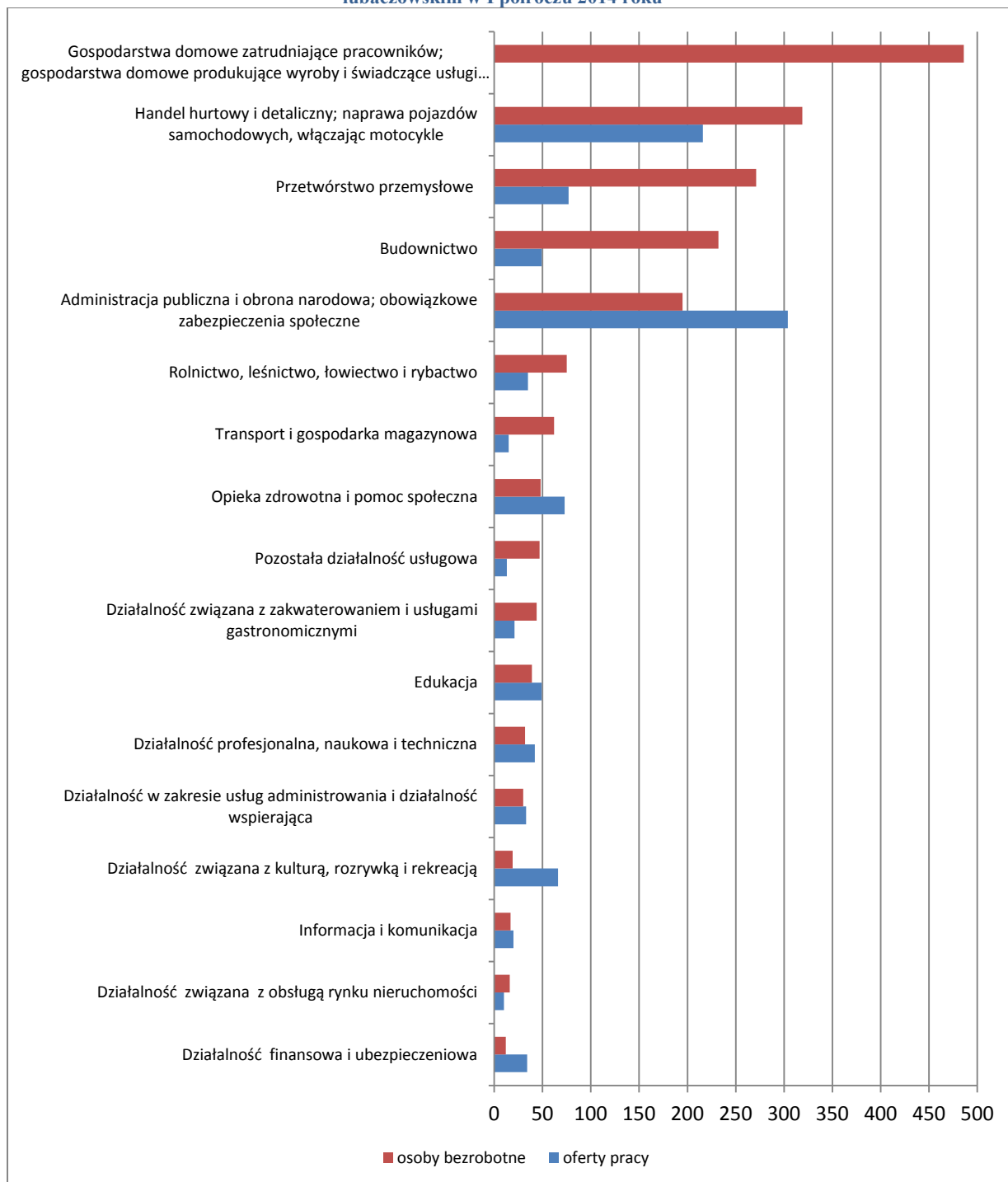
już wcześniej figurowali w rejestrach osób bezrobotnych, jednak biorąc poprawki na te zasady warto zadać sobie trud sporządzenia takiego bilansu. Zaskoczeniem nie jest fakt, że w większości sekcji suma ofert pracy jest mniejsza od liczby rejestrowanych bezrobotnych, specyfikę działu *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* opisano wcześniej, natomiast w sekcjach *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* i *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* dynamika bezrobocia była bardzo niska. Swoistym ewenementem jest dział *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby*, w poprzednich latach zwracano uwagę na dysproporcję pomiędzy liczbą bezrobotnych pracujących wcześniej w tej sekcji, a brakiem ofert pracy pochodzących z niej, w I półroczu 2014 roku ponownie z tego działu nie pochodziła ani jedna oferta pracy, zaś liczba osób rejestrowanych radykalnie wzrosła. Zaznaczyć należy, że oprócz osób wyjeżdżających sezonowo za granicę, w sekcji tej widnieją osoby, które nie pracują już kilka, a nawet kilkanaście lat i są realnie wyłączone z rynku pracy, nie przejawiają praktycznie żadnej aktywności w celu jej znalezienia, podkreślmy jeszcze raz – bierzemy pod uwagę osoby według ostatniego miejsca pracy.

Jak wspomniano wcześniej, największa grupa ofert pracy zgłoszonych w analizowanym okresie pochodziła z branży *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, co sprawiło, że hipotetyczna liczba kandydatów do pracy była mniejsza od liczby wolnych miejsc zatrudnienia. Jednak przy wyciąganiu wniosków z takich danych liczbowych należy uwzględniać zastrzeżenia zawarte na początku niniejszego rozdziału. Z kolei drugi pod względem zgłoszonych miejsc zatrudnienia dział, *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*, wygenerował w I półroczu 2014 roku 16,4% wszystkich ofert pracy lub zgłoszonych wolnych miejsc aktywizacji zawodowej. W branży tej od lat utrzymuje się relatywnie wysoka podaż ofert pracy (oczywiście w odniesieniu do liczby innych ofert pracy, a nie zapotrzebowania na nie wśród osób bezrobotnych), co wynika po części z liczby podmiotów zatrudniających sprzedawców i pokrewnych, ale jest też skutkiem częstej wymiany pracowników, wpływającej na dużą dynamikę bezrobocia w tej sekcji. Co warto podkreślić, wpływa na to również możliwość pozyskiwania przez pracodawców stażystów, którzy niestety często po zakończeniu stażu nie zawsze znajdowali zatrudnienie u pracodawcy będącego organizatorem stażu, co sprawia, że jednym z priorytetów urzędu pracy stały się działania prowadzące do podwyższenia efektywności tego instrumentu rynku pracy. W rozdziale tym pisano wcześniej o trudnym okresie dla branży budowlanej, wykres, na którym liczba ofert pracy (jedynie 49 w I półroczu 2014 roku) w porównaniu z ilością rejestrowanych osób bezrobotnych (232 osoby) wydaje się nikła, jest kolejnym potwierdzeniem tego stanu rzeczy.

Na poniższym wykresie (na którym przedstawiono siedemnaście najważniejszych sekcji pod względem liczby rejestrowanych osób bezrobotnych) widać bardzo wysoki niedobór ilości ofert pracy

w oprócz wspomnianych wyżej działów, również w sekcjach *Przetwórstwo przemysłowe, Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, oraz Transport i gospodarka magazynowa.*

Wykres 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku



Źródło: Opracowanie własne

2.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy

Wskaźnik uzyskania oferty pracy, który jest wynikiem dzielenia średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie przez średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie (im większa wartość wskaźnika tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie) jest ciekawą i bardzo pożyteczną zmienną. Czytelnie obrazuje, w jakich profesjach osoby bezrobotne bardziej mogą liczyć na skierowaną do nich ofertę pracy, a co za tym idzie mają większe szanse podjęcie zatrudnienia, a jakie zawody na danym rynku nie pozwalają z optymizmem myśleć o perspektywie znalezienia pracy. Na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowuje się dwa zestawienia – jedno dla zawodów o najwyższym wskaźniku szansy znalezienia pracy.

Tabela 6. Ranking zawodów w ramach dużych grup zawodowych zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,l}^k$)
1	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0
2	82	Monterzy	0
3	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
4	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0
5	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0017
6	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0099
7	74	Elektrycy i elektronicy	0,0141
8	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0151
9	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,0165
10	35	Technicy informatycy	0,0167
11	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0184
12	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0205
13	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,0219
14	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0243
15	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0320
16	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0327
17	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,0333
18	54	Pracownicy usług ochrony	0,0392
19	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0430
20	62	Leśnicy i rybacy	0,0449
21	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0563
22	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0746
23	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,0779
24	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0800
25	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,0966
26	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1111

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,l}^k$)
27	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,1193
28	51	Pracownicy usług osobistych	0,1539
29	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,1712
30	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,2451
31	42	Pracownicy obsługi klienta	0,2727
32	91	Pomoce domowe i sprzętaczki	0,3128
33	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,5000
34	41	Sekretarki, operatorzy urzędów biurowych i pokrewni	0,6146
35	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,8182
36	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,1852
37	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,6111
38	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	2,7500
39	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	MAX*

Zródło: Opracowanie własne

*Wartość oznaczona jako MAX jest wynikiem dzielenia przez zero, w tym przypadku zerowy iloraz jest efektem braku osób bezrobotnych w tej grupie zawodów

W dalszej części tego rozdziału będą opisywane zawody na poziomie elementarnych grup zawodowych. W pierwszym półroczu 2014 roku na 254 klasyfikowane elementarne grupy zawodów, w 20 grupach wskaźnik wyniósł więcej niż 0,5; w przypadku 50 grup wartość ta zamykała się w przedziale od 0,5 do 0,1; wskaźnik wynoszący powyżej zera a mniej niż 0,1 osiągnęło 56 grup zawodów, 102 miały wartość zerową – nie odnotowano w nich ani jednej oferty pracy, zaś 26 osiągnęło wartość MAX, pojawiały się w nich oferty pracy przy braku zarejestrowanych osób bezrobotnych (z oczywistych względów nie obliczamy w tym przypadku współczynnika), były to następujące elementarne grupy zawodów: *Farmaceuci, Sekretarze medyczni i pokrewni, Technicy archiwiści i pokrewni, Kierownicy do spraw finansowych, Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, Analitycy systemowi, Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej, Pomocnicy biblioteczni, Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani, Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, Opiekunowie dziecięcy, Operatorzy wprowadzania danych, Programiści aplikacji, Pracownicy działów kadr, Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży, Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń, Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center), Asystenci nauczycieli, Ładowacze nieczystości, Gońcy, bagażowi i pokrewni, Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, Praczniki ręczne i prasowacze, oraz Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food.*

W tabeli szeregującej wskaźnik o najwyższej wartości umieszczono 20 grup zawodów, w których szansa na uzyskanie oferty pracy wynosi 0,5 i więcej. W I półroczu 2014 roku

7 elementarnych grup zawodowych osiągnęło wyższą wartość wskaźnika niż 1, natomiast w 3 grupach ilość złożonych ofert pracy równała się liczbie osób bezrobotnych. Należy podkreślić, że w przypadku tych dziesięciu grup zawodowych, w większości oferty opierały się na miejscach pracy subsydiowanych, w szczególności na zgłoszonych wolnych miejscach aktywizacji zawodowej. Reguła ta nie dotyczy zawodów w ramach grup *Przedstawiciele handlowi, Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej, oraz Doradcy finansowi i inwestycyjni*.

Tabela 7. Ranking zawodów w ramach elementarnych grup zawodowych o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,l}^k$)
1	2621	Archiwiści i muzealnicy	3,0000
2	3322	Przedstawiciele handlowi	2,7777
3	9412	Pomoce kuchenne	2,5833
4	3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej	2,0000
5	5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1,6667
6	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	1,6666
7	4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1,1666
8	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1,0000
9	7323	Introligatorzy i pokrewni	1,0000
10	6121	Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej	1,0000
11	9211	Robotnicy pomocniczy przy pracach polowych	0,9804
12	2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,8889
13	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,8333
14	3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0,6667
15	7116	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	0,6666
16	2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	0,6666
17	4321	Magazynierzy i pokrewni	0,6296
18	4110	Pracownicy obsługi biurowej	0,6149
19	3313	Księgowi	0,5238
20	9214	Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie	0,5000

Źródło: Opracowanie własne

Do zestawienia opisującego zawody z najniższymi wskaźnikami szansy uzyskania oferty pracy, z grupy 102 zawodów, które w I półroczu 2014 roku w powiecie lubaczowskim osiągnęły wartość zerową, wybrano trzydzieści zawodów najczęściej reprezentowanych przez osoby zarejestrowane w urzędzie pracy w badanym okresie. W kategorii tej znajduje się pięć grup zawodów reprezentowanych przez więcej niż jeden procent osób bezrobotnych, są to: *Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni* (5,8% bezrobotnych); *Ślusarze i pokrewni* (5,6%); *Specjaliści do spraw administracji i rozwoju* (4,1%); *Technicy rolnictwa i pokrewni* (3,4%) i *Technicy mechanicy* (3,3%).

Tabela 8. Ranking zawodów w ramach elementarnych grup zawodowych o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,i}^k$)
1	2519	Analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0000
2	2632	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	0,0000
3	7213	Blacharze	0,0000
4	2631	Ekonomiści	0,0000
5	7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	0,0000
6	2643	Filolodzy i tłumacze	0,0000
7	2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	0,0000
8	2165	Kartografowie i geodeci	0,0000
9	7531	Krawcy, kuźnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,0000
10	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0,0000
11	8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0000
12	9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0000
13	7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0,0000
14	7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	0,0000
15	7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0000
16	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,0000
17	7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0,0000
18	6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0000
19	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,0000
20	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0,0000
21	2114	Specjaliści nauk o Ziemi	0,0000
22	7222	Ślusarze i pokrewni	0,0000
23	3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	0,0000
24	3113	Technicy elektrycy	0,0000
25	3143	Technicy leśnictwa	0,0000
26	3115	Technicy mechanicy	0,0000
27	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0000
28	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,0000
29	3144	Technicy technologii żywności	0,0000
30	9613	Zamiatacze i pokrewni	0,0000

Zródło: Opracowanie własne

Rozdział III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

3.1 Ranking zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych

W efekcie przekształceń na rynku pracy wynikających z przetasowań w strukturze pracodawców działających na danym terenie oraz migracji ludności w obrębie regionalnym i międzynarodowym, a także takich globalnych procesów jak rozwój gospodarczy, wprowadzanie nowych technologii i postępująca automatyzacja, następuje z jednej strony zanik zapotrzebowania na niektóre zawody na rynku pracy, natomiast z drugiej pojawia się popyt na kwalifikacje w ramach nowych zawodów. Stąd potrzeba opisanie potrzeb na dane zawody i specjalności katalogowanych poprzez tworzenie list zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

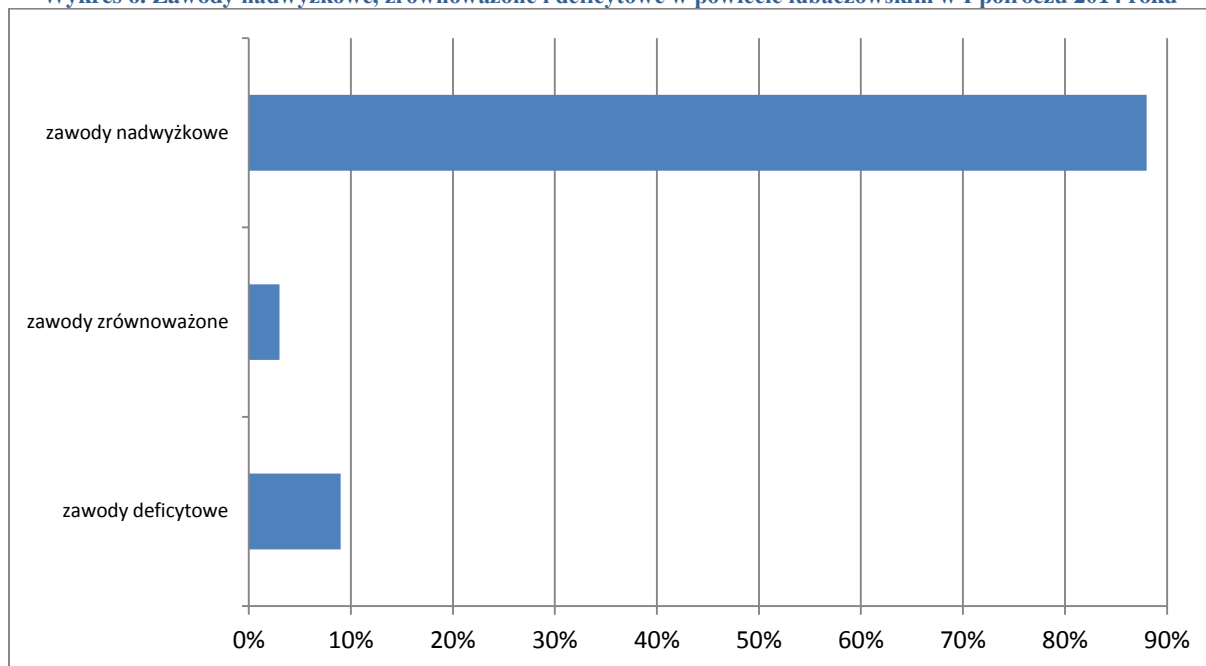
- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to **zawody deficytowe**,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $< 0,9 - 1,1 >$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**.

W sprawozdaniu dla powiatu lubaczowskiego za pierwsze półrocze 2014 roku pojawiło się 516 zawodów, z racji tego, że 130 zawodów osiągnęło wskaźnik opisywany symbolem MAX (pojawiały się w nich oferty pracy, natomiast nie odnotowano rejestracji osób bezrobotnych), używanie ich w dalszej części analizy byłoby błędem, dlatego w dalszej części sprawozdania nie będą ujmowane.

Z pozostałych odnotowano:

- 83 zawody, w których pojawiły się oferty pracy, oraz rejestrowano osoby bezrobotne (te będą brane pod uwagę w dalszej części analizy), w tej grupie są zarówno zawody deficytowe, jak i zrównoważone i nadwyżkowe;
- 236 zawodów, w których nie zgłoszono żadnej oferty pracy, a rejestrowano osoby bezrobotne, należy je traktować jako zawody nadwyżkowe, wartość wskaźnika wynosiła zero, zostaną wykorzystane do porównania liczby zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w przypadku 40 z nich średnio miesięcznie rejestrowało się więcej niż jedna osoba bezrobotna (również będą brane pod uwagę w dalszej części analizy)
- 67 zawodów, w których nie odnotowano ani ofert pracy ani rejestracji osób bezrobotnych, teoretycznie wartość wskaźnika jest taka sama jak powyżej i wynosi zero, literalnie można je postrzegać jako zawody nadwyżkowe, ale z racji tego, że są to specjalizacje nieistotne dla lokalnego rynku pracy zajmowanie się nimi w dalszej części pracy byłoby bezcelowe.

Wykres 6. Zawody nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku



Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono trzy tabele przedstawiające:

- wykaz 31 zawodów deficytowych (im większy wskaźnik intensywności deficytu, tym bardziej zawód jest deficytowy), w powiecie lubaczowskim w pierwszym półroczu 2014 roku wskaźnik intensywności deficytu zawodów odnotowano w 34 przypadkach, w związku z zaleceniami dotyczącymi pomijania zawodów tzw. „pozostałych”, w których dwie ostatnie cyfry w kodzie zawodu to 9 i 0 nie ujęto trzech zawodów: *Pozostali pracownicy obsługi biurowej* - wskaźnik intensywności deficytu zawodów wyniósł 63, *Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani* – wskaźnik intensywności deficytu zawodów równał się 7, *Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle*– wskaźnik intensywności deficytu zawodów równy 6, oraz *Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni* - wskaźnik intensywności deficytu zawodów to 2;
- wykaz 9 zawodów zrównoważonych, pominięto zawody *Pozostali specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni*, oraz *Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych* ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów równym 1
- wykaz 36 zawodów nadwyżkowych (im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki, tym bardziej nadwyżkowy jest zawód), nie uwzględniono zawodu *Pozostali magazynierzy i pokrewni*- wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wyniósł 0,6667.

Dla przejrzystości niniejszego opracowania, w trzech podstawowych tabelach zawarto zawody, dla których zarówno średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 roku, a także średnia miesięczna liczba zarejestrowanych w analogicznym okresie jest większa od zera [czyli pominięto wartości zerowe (0) – w których wskaźnik osiąga tę wartość, gdy nie wpłynęły oferty

w danym zawodzie oraz nikt nie zarejestrował się w tym zawodzie bądź, gdy nie zgłoszono ofert pracy w danym zawodzie a nastąpiło zarejestrowanie bezrobotnego(ch) w tym zawodzie (do pokazania takich zawodów posłuży tabela dodatkowa), a także wartości MAX – występujące w sytuacjach, w której wartość liczbowa nie może być podana ze względu na reguły matematyczne (dzielenie przez zero jest niedopuszczalne), a dochodzi do nich, gdy do urzędów pracy wpłynęły oferty w danym zawodzie, lecz w tym zawodzie nikt nie zarejestrował się jako bezrobotny].

Na wstępie do analizy zawodów deficytowych należy zauważyć, że patrzenie przez pryzmat „suchych” liczb jest bardzo mylne, jest to jedna z newralgicznych części niniejszego opracowania, a zarazem z perspektywy pośrednika pracy niedoskonała metodologicznie. Przede wszystkim poprzez klasyfikowanie jako ofert pracy zgłoszonych wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, głównie staży, których czasowe organizowanie nie oznacza automatycznie utworzenia stałego stanowiska pracy. Wystarczy wspomnieć chociażby teoretycznie mocno deficytowy zawód archiwista, na który na lokalnym rynku na dobrą sprawę nie ma zapotrzebowania, co jest dobitnie akcentowane przez osoby bezrobotne posiadające wykształcenie kierunkowe w tym zawodzie.

Po pominięciu zawodów „pozostałych”, do rankingu obejmującego zawody deficytowe możliwe było wprowadzenie 31 specjalizacji. Celowym zabiegiem było umieszczenie w poniższym wykazie zawodów niewymagających określonych kwalifikacji zawodowych (zostały oznaczone symbolem *), uznano, że nie powinny zostać pominięte, ze względu na wysoką miesięczną liczbę ofert pracy. Co prawda klasyfikowanie ich jest obarczone pewnym błędem metodologicznym, jednak niedostrzeżenie ich wprowadziłoby zbyt duże deformacje do poniższych wyliczeń. Podkreślić trzeba, że gros z nich stanowiły stanowiska tworzone w ramach ofert pracy subsydiowanych, najczęściej prac interwencyjnych, są to takie zawody jak pomocniczy robotnik polowy, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurowa lub pomoc kuchenna, a także pracownik kancelaryjny. Warto zauważyć, wspomniane zawody, a także telemarketer czy opiekunka domowa, są zawodami, których nie nabywa się poprzez naukę szkolną czy system szkoleń (nikt nie ma napisane na świadectwie szkolnym *pracownik kancelaryjny* lub *dozorca*), tylko poprzez świadczenie pracy, lub umiejętności, predyspozycje osobowościowe (np. w przypadku telemarketerów dobra dykcja, u przedstawicieli handlowych łatwość nawiązywania kontaktów dodatkowo prawo jazdy kat B, itp.), czy dodatkowe kwalifikacje lub uprawnienia zawodowe (np. w przypadku konserwatorów uprawnienia SEP do 1kV dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci energetycznych), stąd liczby określające zbiór osób mogących wykonywać któryś w wymienionych wcześniej zawodów, niekoniecznie pokrywają się z obrazem rzeczywistości.

Wcześniej napisano o wadach poniższego wykazu, można zaryzykować stwierdzenie, że za zawody faktycznie deficytowe w I półroczu 2014 w świetle praktyki w realizacji ofert pracy można uznać zawody: księgowy (ze „świeżym” doświadczeniem zawodowym), oraz pielęgniarka (część osób bezrobotnych utraciła prawo wykonywania zawodu).

Tabela 9. Zawody deficytowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	921101	Pomocniczy robotnik polowy*	8,3333	0,5000	16,6667
2	941201	Pomoc kuchenna*	5,1667	0,3333	15,5000
3	524404	Telemarketer*	2,5000	0,1667	15,0000
4	331301	Księgowy	1,8333	0,1667	11,0000
5	262101	Archiwista	1,3333	0,1667	8,0000
6	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	1,3333	0,1667	8,0000
7	332203	Przedstawiciel handlowy*	4,0000	0,5000	8,0000
8	932901	Konserwator części	1,1667	0,1667	7,0000
9	411003	Pracownik kancelaryjny*	7,0000	1,0000	7,0000
10	911207	Sprzątaczką biurową*	8,0000	1,1667	6,8571
11	515303	Robotnik gospodarczy*	28,0000	4,1667	6,7200
12	711101	Konserwator budynków	1,0000	0,1667	6,0000
13	722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,8333	0,1667	5,0000
14	432103	Magazynier	1,6667	0,3333	5,0000
15	412001	Sekretarka	0,6667	0,1667	4,0000
16	753403	Tapicer meblowy	0,6667	0,1667	4,0000
17	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	0,6667	0,1667	4,0000
18	712303	Tynkarz	0,5000	0,1667	3,0000
19	712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,8333	0,3333	2,5000
20	263401	Psycholog	0,3333	0,1667	2,0000
21	325401	Technik fizjoterapii	0,3333	0,1667	2,0000
22	343202	Dekorator wnętrz	0,3333	0,1667	2,0000
23	514202	Kosmetyczka	0,3333	0,1667	2,0000
24	524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,3333	0,1667	2,0000
25	611306	Ogrodnik terenów zieleni	0,3333	0,1667	2,0000
26	732303	Introligator poligraficzny	0,3333	0,1667	2,0000
27	752305	Pilarz	0,3333	0,1667	2,0000
28	222101	Pielęgniarka	1,0000	0,5000	2,0000
29	532201	Opiekunka domowa*	1,3333	0,6667	2,0000
30	753402	Tapicer	0,6667	0,5000	1,3333
31	931301	Robotnik budowlany	3,0000	2,6667	1,1250

*zawody niewymagające określonych kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

Lista zawodów zrównoważonych w I półroczu 2014 roku była wyjątkowo skromna, odnotowano jedynie takich specjalizacji (przypomnijmy, że w tabeli pominięto zawody *Pozostali specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni*, oraz *Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych*. Można w tym miejscu powtórzyć zastrzeżenia wyłuszczone na wstępie do analizy zawodów deficytowych. Po pierwsze, należy ponownie przypomnieć, że na kształt takiego rankingu mają wpływ również oferty zgłoszonych wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, głównie stażowe, a po drugie, na tak trudnym rynku pracy jak lokalny, przedstawiciele nawet najbardziej poszukiwanej branży mogą mieć kłopoty z zatrudnieniem o ile nie spełniają kilku podstawowych warunków: dysponują najbardziej aktualną specjalistyczną wiedzą, posiadają przynajmniej kilkuletnie

doświadczenie poparte odpowiednimi dokumentami (nie zapominajmy o skali „szarej strefy”, w której osoby bezrobotne pozostają dłużej czas, chcąc wrócić na legalny rynek pracy nie mają czego „włożyć” do CV), koniecznie są dyspozycyjni, a najlepiej ulegli wobec pracodawcy, potrafią się odpowiednio zaprezentować i warunek, na tle którego widać dyskryminację kandydatów do pracy - są w wieku najbardziej pożądanym przez pracodawców, tzn. mają 30 – 45 lat. Nie można zapominać o dyskryminacji młodych matek, które często skarżą się na negatywne nastawienie potencjalnych pracodawców wobec takich osób.

W tylko z jednym z zawodów zrównoważonych w I półroczu 2014 roku miesięczna liczba osób rejestrowanych była wyższa niż jeden, był to zawód szwaczka, w pozostałych zarówno ilość ofert pracy, jak i osób bezrobotnych była nikła, przykładowo w całym analizowanym okresie zarejestrował się jeden dietetyk, oraz jeden inżynier technologii drewna.

Tabela 10. Zawody zrównoważone w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Srednia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Srednia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	214914	Inżynier technologii drewna	0,1667	0,1667	1,0000
2	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,1667	0,1667	1,0000
3	322001	Dietetyk	0,1667	0,1667	1,0000
4	611308	Ogrodnik - uprawa roślin ozdobnych	0,1667	0,1667	1,0000
5	752206	Stolarz galanterii drzewnej	0,1667	0,1667	1,0000
6	343901	Animator kultury	0,3333	0,3333	1,0000
7	818205	Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych	0,3333	0,3333	1,0000
8	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,5000	0,5000	1,0000
9	753303	Szwaczka	1,5000	1,5000	1,0000

Źródło: Opracowanie własne

Katalog zawodów nadwyżkowych zawiera 36 pozycji (przypomnijmy, w zestawieniu zawarto tylko te zawody, w których w I półroczu 2014 roku jednocześnie pojawiły się oferty pracy i odnotowano rejestracje osób bezrobotnych). Na pierwszym miejscu jako najmniej nadwyżkowy umiejscowiono zawód kierowca samochodu ciężarowego, w którym w badanym okresie odnotowano średnio 0,8750 oferty pracy miesięcznie (w sumie 7 ofert pracy w pierwszych sześciu miesiącach 2014 roku), a odnotowano przeciętnie 1,3333 rejestracji osób bezrobotnych miesięcznie (w I półroczu 2014 zarejestrowało się 8 kierowców samochodów ciężarowych). Na dalszych pozycjach umiejscowiono fryzjera damskiego (wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu wyniósł 0,8333), pracownika ochrony fizycznej bez licencji (0,6667), robotnika leśnego (0,5714), ratownika medycznego (0,5), dekarza (0,5), elektromechanika (0,5), elektromontera (elektryka) zakładowego (0,5), oraz montera elektronika – sprzęt komputerowy (0,5). Współczynnik intensywności nadwyżki

zawodu jest w przypadku tych specjalizacji równy lub wyższy niż 0,5, więc są to zawody z grupy słabo nadwyżkowych.

Z grupy zawodów nadwyżkowych, w których pojawiły się oferty pracy, najwyższe rejestry intensywności nadwyżki kandydatów zaobserwowano u cukierników (wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu wyniósł 0,0476, w I półroczu 2014 roku wpłynęła 1 oferta pracy dla cukierników, a zarejestrowało się 21 osób w tym zawodzie), pedagogów (0,0476, identyczna sytuacja jak w przypadku cukierników), techników budownictwa (0,0526), sprzedawców (0,0588) – warto zwrócić uwagę, że jest to zawód z najwyższą liczbą osób bezrobotnych w badanym okresie, oraz techników agrobiznesu (0,0625).

Szczegółowa analiza tabeli zawodów nadwyżkowych nasuwa pesymistyczną konstatację – przystaje ona o wiele bardziej do obrazu lokalnego rynku pracy i solidniej go opisuje, niż dane zawarte w zestawieniach zawodów deficytowych i zrównoważonych.

Tabela 11. Zawody nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku – zawody, w których zgłoszono oferty pracy

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1,1667	1,3333	0,8750
2	514102	Fryzjer damski	0,8333	1,0000	0,8333
3	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji*	0,3333	0,5000	0,6667
4	621002	Robotnik leśny*	0,6667	1,1667	0,5714
5	325601	Ratownik medyczny	0,1667	0,3333	0,5000
6	712101	Dekarz	0,1667	0,3333	0,5000
7	741201	Elektromechanik	0,1667	0,3333	0,5000
8	741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,1667	0,3333	0,5000
9	742109	Monter elektronik - sprzęt komputerowy	0,1667	0,3333	0,5000
10	214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,1667	0,5000	0,3333
11	832203	Kierowca samochodu osobowego	0,1667	0,5000	0,3333
12	228204	Specjalista zdrowia publicznego	0,1667	0,6667	0,2500
13	311104	Technik geodeta	0,1667	0,6667	0,2500
14	522305	Technik handlowiec	0,1667	0,6667	0,2500
15	621001	Drwal / pilarz drzew	0,1667	0,6667	0,2500
16	228301	Fizjoterapeuta	0,5000	2,0000	0,2500
17	514101	Fryzjer	1,1667	5,0000	0,2333
18	723105	Mechanik samochodów osobowych	1,3333	6,0000	0,2222
19	711502	Cieśla szalunkowy	0,1667	0,8333	0,2000
20	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1667	0,8333	0,2000
21	241103	Specjalista do spraw rachunkowości	0,1667	1,0000	0,1667
22	711503	Stolarz budowlany	0,1667	1,1667	0,1429
23	213205	Inżynier rolnictwa	0,1667	1,3333	0,1250
24	512001	Kucharz	0,3333	2,6667	0,1250
25	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	1,0000	8,5000	0,1176
26	351203	Technik informatyk	0,1667	1,5000	0,1111
27	613003	Rolnik	0,1667	1,5000	0,1111

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
28	752208	Stolarz meblowy	0,1667	1,5000	0,1111
29	611104	Rolnik upraw polowych	0,1667	1,8333	0,0909
30	513101	Kelner	0,1667	2,1667	0,0769
31	512002	Kucharz małej gastronomii	0,5000	6,8333	0,0732
32	331402	Technik agrobiznesu	0,1667	2,6667	0,0625
33	522301	Sprzedawca	1,0000	17,0000	0,0588
34	311204	Technik budownictwa	0,1667	3,1667	0,0526
35	235107	Pedagog	0,1667	3,5000	0,0476
36	751201	Cukiernik	0,1667	3,5000	0,0476

*-zawody niewymagające określonych kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

Druga część klasyfikacji zawodów nadwyżkowych, obejmuje te, w których nie zgłoszono ofert pracy, a odnotowano rejestracje osób bezrobotnych, jest o tyle istotna, że właśnie w niej lokuje się pięć z sześciu zawodów z najwyższą liczbą rejestracji w I półroczu 2014 roku, mamy tu na myśli zawody ślusarz (średnio 18,1667 rejestracji osób bezrobotnych w miesiącu), krawiec (13,3333), technik mechanik (10), technik rolnik (8,8333) i murarz (8,6667). Ogółem w tej grupie jest czterdzieści jeden zawodów, w których średnio miesięcznie rejestrowano jedną lub więcej osób bezrobotnych. Podobnie jak w poprzednich tabelach nie ujęto tu zawodów tzw. „pozostałych”, w których dwie ostatnie cyfry w kodzie zawodu to 9 i 0 (pominięto w ten sposób 16 zawodów: pozostali bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją, pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali malarze i pokrewni, pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, pozostali monterzy sprzętu elektronicznego, pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, pozostali pracownicy ochrony osób i mienia, pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów, pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, pozostali technicy technologii żywności, pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni).

Tabela 12. Zawody nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku – zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	524301	Akwizytor*	0	0,1667	0
2	265101	Artysta fotografik	0	0,3333	0
3	265104	Artysta rzeźbiarz	0	0,1667	0
4	325101	Asystentka stomatologiczna	0	0,1667	0
5	711402	Betoniarz - zbrojarz	0	0,3333	0
6	343301	Bibliotekarz	0	0,1667	0
7	262203	Bibliotekoznawca	0	0,1667	0
8	323003	Biomasażysta	0	0,1667	0
9	213106	Biotechnolog	0	0,1667	0
10	721302	Blacharz budowlany	0	0,3333	0
11	721301	Blacharz	0	0,3333	0
12	211301	Chemik	0	0,3333	0
13	711501	Cieśla	0	0,1667	0
14	962902	Dozorca*	0	0,3333	0
15	732202	Drukarz sitodrukowy	0	0,1667	0
16	112009	Dyrektor logistyki	0	0,1667	0
17	831204	Dyżurny ruchu kolejowego	0	0,1667	0
18	264201	Dziennikarz	0	0,1667	0
19	731802	Dziemięciarz	0	2,1667	0
20	263102	Ekonomista	0	1,5000	0
21	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0	0,3333	0
22	741204	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0	1,3333	0
23	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0	1,3333	0
24	741210	Elektromonter maszyn elektrycznych	0	0,3333	0
25	264303	Filolog - filologia polska	0	0,8333	0
26	264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	0	0,1667	0
27	211103	Fizyk	0	0,1667	0
28	211104	Fizyk medyczny	0	0,1667	0
29	343203	Florysta	0	0,1667	0
30	343104	Fototechnik	0	0,1667	0
31	722301	Frezer	0	0,6667	0
32	211401	Geofizyk	0	0,1667	0
33	211403	Geolog	0	0,5000	0
34	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	0	1,1667	0
35	811102	Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż	0	0,1667	0
36	216602	Grafik komputerowy multimedialny	0	0,3333	0
37	263302	Historyk	0	0,5000	0
38	712601	Hydraulik	0	2,5000	0
39	214208	Inżynier budowy mostów	0	0,1667	0
40	216502	Inżynier geodeta - geodezja górnicza	0	0,1667	0
41	216507	Inżynier geodeta - kataster i gospodarka nieruchomościami	0	0,1667	0
42	214305	Inżynier inżynierii środowiska - oczyszczanie miast i gospodarka odpadami	0	0,1667	0
43	213203	Inżynier leśnictwa	0	0,1667	0
44	214403	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia energetyczne	0	0,1667	0
45	214406	Inżynier mechanik - środki transportu	0	0,1667	0
46	213204	Inżynier ogrodnictwa	0	0,1667	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
47	214102	Inżynier organizacji i planowania produkcji	0	0,5000	0
48	214502	Inżynier technologii chemicznej	0	0,3333	0
49	214503	Inżynier technologii żywności	0	0,6667	0
50	523002	Kasjer handlowy	0	0,1667	0
51	522201	Kierownik sali sprzedaży	0	0,1667	0
52	511202	Konduktor	0	0,1667	0
53	524302	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	0	0,1667	0
54	228903	Kosmetolog	0	0,3333	0
55	753105	Krawiec	0	13,3333	0
56	753202	Krojczy	0	0,1667	0
57	263203	Kulturoznawca	0	0,3333	0
58	311101	Laborant chemiczny	0	0,8333	0
59	713203	Lakiernik samochodowy	0	1,1667	0
60	221101	Lekarz	0	0,1667	0
61	441203	Listonosz	0	0,1667	0
62	713101	Malarz - tapeciarski	0	1,1667	0
63	713102	Malarz budowlany	0	2,0000	0
64	835004	Marynarz w żegludze śródlądowej	0	0,1667	0
65	732205	Maszynista maszyn offsetowych	0	0,3333	0
66	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	0	2,6667	0
67	723102	Mechanik ciągników	0	0,1667	0
68	723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0	0,8333	0
69	723304	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0	0,8333	0
70	723306	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	0	0,8333	0
71	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	0	0,5000	0
72	723312	Mechanik silników spalinowych	0	0,1667	0
73	931203	Meliorant	0	0,5000	0
74	243103	Menedżer produktu	0	0,1667	0
75	312304	Mistrz produkcji w budownictwie ogólnym	0	0,1667	0
76	723314	Monter - instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim	0	0,1667	0
77	821302	Monter elektronicznego wyposażenia maszyn i urządzeń	0	0,1667	0
78	742108	Monter elektronik - naprawa sprzętu audiowizualnego	0	0,1667	0
79	742111	Monter elektronik - urządzenia radiokomunikacyjne	0	0,1667	0
80	742112	Monter elektronik - urządzenia radiowo-telewizyjne	0	1,3333	0
81	821202	Monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	0	0,1667	0
82	712603	Monter instalacji gazowych	0	0,1667	0
83	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0	1,6667	0
84	742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0	0,1667	0
85	721402	Monter kadłubów okrętowych	0	0,1667	0
86	711102	Monter konstrukcji budowlanych	0	0,1667	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
87	721404	Monter konstrukcji stalowych	0	0,1667	0
88	821902	Monter mebli	0	0,1667	0
89	711603	Monter nawierzchni kolejowej	0	0,1667	0
90	821108	Monter płatowców i śmigłowców	0	0,1667	0
91	712607	Monter rurociągów przemysłowych	0	0,1667	0
92	711202	Murarz	0	8,6667	0
93	343602	Muzyk	0	0,3333	0
94	831207	Nastawniczy	0	0,1667	0
95	233001	Nauczyciel biologii	0	0,1667	0
96	233006	Nauczyciel historii	0	0,5000	0
97	233007	Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	0	0,5000	0
98	233008	Nauczyciel języka angielskiego	0	0,3333	0
99	233012	Nauczyciel języka polskiego	0	0,5000	0
100	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0	0,1667	0
101	234201	Nauczyciel przedszkola	0	0,1667	0
102	233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0	1,3333	0
103	611309	Ogrodnik - uprawa warzyw polowych	0	1,1667	0
104	611303	Ogrodnik	0	0,5000	0
105	818101	Operator automatów do formowania wyrobów szklanych	0	0,1667	0
106	722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	0	0,6667	0
107	812104	Operator maszyn do produkcji drutów i prętów	0	0,1667	0
108	834203	Operator maszyn i sprzętu torowego	0	0,1667	0
109	834105	Operator maszyn leśnych	0	0,3333	0
110	815902	Operator maszyn tapicerskich	0	0,1667	0
111	912202	Operator myjni	0	0,1667	0
112	817202	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	0	0,1667	0
113	834204	Operator sprzętu ciężkiego	0	0,3333	0
114	816007	Operator urządzeń do produkcji koncentratów spożywczych	0	0,1667	0
115	816018	Operator urządzeń do produkcji wyrobów mleczarskich	0	0,1667	0
116	816028	Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	0	0,3333	0
117	816029	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	0	0,3333	0
118	818902	Operator urządzeń utylizacji surowców zwierzęcych	0	0,6667	0
119	834315	Operator wywrotnic wagonowych	0	0,1667	0
120	341202	Opiekun osoby starszej	0	0,1667	0
121	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	0	0,3333	0
122	341204	Opiekunka środowiskowa	0	0,1667	0
123	932101	Pakowacz*	0	0,3333	0
124	818204	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	0	0,6667	0
125	818206	Palacz kotłów parowych	0	0,1667	0
126	911202	Palacz pieców zwykłych	0	0,3333	0
127	235108	Pedagog medialny	0	0,1667	0
128	235912	Pedagog szkolny	0	0,1667	0
129	751204	Piekarz	0	4,0000	0
130	343204	Plastyk	0	0,5000	0
131	263304	Politolog	0	1,5000	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
132	223101	Położna	0	0,3333	0
133	911101	Pomoc domowa*	0	0,6667	0
134	712204	Posadzkarz	0	0,6667	0
135	112017	Prezes	0	0,1667	0
136	933305	Robotnik na rampie*	0	0,1667	0
137	961302	Robotnik placowy*	0	1,3333	0
138	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym*	0	0,3333	0
139	931207	Robotnik torowy*	0	0,1667	0
140	633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0	0,5000	0
141	751105	Rzeźnik - wędliniarz	0	0,5000	0
142	263204	Socjolog	0	1,0000	0
143	752105	Sortowacz materiałów drzewnych*	0	0,1667	0
144	721207	Spawacz ręczny gazowy	0	0,5000	0
145	242217	Specjalista administracji publicznej	0	4,1667	0
146	242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0	3,0000	0
147	241306	Specjalista do spraw finansów	0	0,3333	0
148	242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0	2,0000	0
149	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0	6,1667	0
150	241106	Specjalista do spraw rachunkowości zarządczej	0	0,1667	0
151	263503	Specjalista do spraw rodziny (famiolog)	0	0,1667	0
152	242224	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0	0,8333	0
153	213303	Specjalista ochrony środowiska	0	0,5000	0
154	263504	Specjalista pracy socjalnej	0	0,1667	0
155	241310	Specjalista zarządzania ryzykiem (underwriter)	0	0,1667	0
156	251902	Specjalista zastosowań informatyki	0	1,1667	0
157	228402	Specjalista żywienia człowieka	0	0,1667	0
158	333105	Spedytor	0	0,1667	0
159	752205	Stolarz	0	4,6667	0
160	541101	Strażak	0	0,1667	0
161	325507	Strażnik ochrony przyrody / środowiska	0	0,1667	0
162	722206	Ślusarz narzędziowy	0	0,1667	0
163	722204	Ślusarz	0	18,1667	0
164	334306	Technik administracji	0	1,0000	0
165	311103	Technik analityk	0	0,5000	0
166	314202	Technik architektury krajobrazu	0	0,1667	0
167	325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	0	0,3333	0
168	311206	Technik drogownictwa	0	0,6667	0
169	331403	Technik ekonomista	0	7,3333	0
170	311408	Technik elektronik	0	1,3333	0
171	311303	Technik elektryk	0	0,3333	0
172	314301	Technik leśnik	0	1,3333	0
173	333107	Technik logistyk	0	0,1667	0
174	325402	Technik masażysta	0	0,5000	0
175	311509	Technik mechanik obróbki skrawaniem	0	0,5000	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy	Średnia miesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
176	311504	Technik mechanik	0	10,0000	0
177	311512	Technik mechanizacji rolnictwa	0	1,5000	0
178	422103	Technik obsługi turystycznej	0	0,3333	0
179	541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia	0	0,1667	0
180	325511	Technik ochrony środowiska	0	0,1667	0
181	314205	Technik ogrodnik	0	0,6667	0
182	411004	Technik prac biurowych	0	1,5000	0
183	314207	Technik rolnik	0	8,8333	0
184	311922	Technik technologii drewna	0	0,3333	0
185	311924	Technik technologii odzieży	0	0,8333	0
186	314404	Technik technologii żywności - cukrownictwo	0	0,1667	0
187	314406	Technik technologii żywności - produkcja koncentratów spożywczych	0	0,1667	0
188	314407	Technik technologii żywności - produkcja piekarsko-ciastkarska	0	0,1667	0
189	314413	Technik technologii żywności - przetwórstwo owocowo-warzywne	0	0,3333	0
190	314403	Technik technologii żywności	0	0,5000	0
191	352203	Technik telekomunikacji	0	0,3333	0
192	311209	Technik urządzeń sanitarnych	0	0,5000	0
193	514105	Technik usług fryzjerskich	0	0,6667	0
194	421109	Technik usług pocztowych i telekomunikacyjnych	0	0,1667	0
195	311707	Technik wiertnik	0	0,1667	0
196	311932	Technik włókiennik	0	0,5000	0
197	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	5,8333	0
198	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0	2,0000	0
199	325907	Terapeuta zajęciowy	0	0,3333	0
200	251903	Tester oprogramowania komputerowego	0	0,3333	0
201	752310	Tokarz w drewnie	0	0,1667	0
202	722314	Tokarz w metalu	0	6,1667	0

*-zawody niewymagające określonych kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według dużych grup zawodów

Uzupełnieniem dla części opracowania, w której uszeregowano zawody według ich deficytu lub nadwyżki w powiecie lubaczowskim, jest analogiczna kategoryzacja, z tym, że prowadzona na poziomie dużych grup zawodowych. Poniższe dane pochodzą wprost i są analogiczne do omawianych wyżej zestawień zawodów ze względu na wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu), które wpisują się w konkretne grupy zawodowe (w tabeli nie ujęto dużych grup zawodów *Kierownicy do spraw*

produkcji i usług, oraz Kierownicy do spraw zarządzania i handlu, w których co prawda pojawiły się oferty pracy, natomiast nie rejestrowano osób bezrobotnych, przez co osiągnięto wartość wskaźnika deficytu/nadwyżki opisywaną współczynnikiem MAX). Grupy zawodowe według kodu dwucyfrowego zostały uszeregowane w tabeli od najwyższego do najniższego wskaźnika.

Z poniższego zestawienia wynika, że najbardziej poszukiwanymi pracownikami w pierwszym półroczu 2014 roku byli *Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, Pozostali pracownicy obsługi biura i Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni*. Jest to struktura zbliżona bardzo do zaobserwowanej w analogicznym okresie roku poprzedniego, pojawienie się na pierwszym miejscu grupy *Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie* wynika z faktu złożenia przez pracodawcę oferty w ramach umowy o dzieło, w związku z poszukiwaniem kilkudziesięciu osób do zbioru owoców. W przypadku innych najliczniejszych pozycji mieliśmy do czynienia, jak było opisane w poprzednim podrozdziale, z dużą ilością ofert pracy na stanowiskach subsydiowanych.

W czterech dużych grupach zawodów *Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni, Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych, Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, oraz Monterzy* nie pojawiły się żadne oferty pracy, w kilku lokowanych przed nimi ilość zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia była minimalna.

Tabela 13. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według dużych grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	18,0000
2	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	16,5000
3	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	12,5000
4	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	6,9412
5	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	6,4000
6	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	6,2500
7	42	Pracownicy obsługi klienta	6,0000
8	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	4,0000
9	51	Pracownicy usług osobistych	1,4783
10	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	1,3929
11	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,2667
12	52	Sprzedawcy i pokrewni	1,0973
13	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,6857
14	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,6849
15	62	Leśnicy i rybacy	0,6364
16	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,6364
17	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,5789

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
18	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,5200
19	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,4444
20	54	Pracownicy usług ochrony	0,3333
21	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,3269
22	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,2632
23	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2321
24	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2174
25	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,2093
26	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,2000
27	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2000
28	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1957
29	74	Elektrycy i elektronicy	0,1351
30	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1224
31	35	Technicy informatycy	0,0909
32	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0883
33	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0145
34	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000
35	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0000
36	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
37	82	Monterzy	0,0000

Zródło: Opracowanie własne

3.3 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

W celu opisanie zjawiska bezrobocia z różnych perspektyw, stworzony został wskaźnik długotrwałego bezrobocia obliczany na podstawie danych będących w posiadaniu Powiatowych Urzędów Pracy. Wskaźnik ten równa się stosunkowi ilości osób w danym zawodzie zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Wartość wskaźnika mieści się w przedziale od 0 do 1. Zerowa wartość wskaźnika oznacza brak osób długotrwałe bezrobotnych w danym zawodzie. W przypadku wartości równej 1 ogólna liczba osób bezrobotnych w danym zawodzie odpowiada liczbie osób długotrwałe bezrobotnych, czyli im bardziej wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia zbliża się do 1, tym zwiększa się ryzyko wystąpienia zjawiska długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie.

Badanie przeprowadzane jest między innymi według czterocyfrowego kodu zawodu tj. według tzw. elementarnych grup zawodów. Na koniec pierwszego półrocza 2014 roku sklasyfikowano 254 grupy zawodów, z których 129 osiągnęło wartość zerową, czyli nie było w nich osób długotrwałe

bezrobotnych. Siłą rzeczy są to zawody nieistotne dla lokalnego rynku, reprezentowane przez minimalną liczbę osób bezrobotnych.

Grupy zawodów, których wielkość wskaźnika mieści się w przedziale od 0,01 do 0,49 w małym stopniu generują długotrwałe bezrobocie. W I półroczu 2014 roku spośród badanych 254 elementarnych grup zawodów, tych, które w mniejszym stopniu generowały długotrwałe bezrobocie niż 0,5 było 85. Do zestawienia obrazującego przykłady zawodów, które nie generują długotrwałego bezrobocia wybrano dwadzieścia najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne o wskaźniku mniejszym niż 0,5. Grupy zawodów według kodu czterocyfrowego zostały uszeregowane w tabeli od najniższego do najwyższego wskaźnika

Tabela 14. Ranking zawodów według elementarnych grup zawodowych generujących w niskim stopniu długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,l}^k$)
1	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0,1200
2	3220	Dietetycy i żywieniowcy	0,1220
3	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,1731
4	5120	Kucharze	0,2025
5	7222	Ślusarze i pokrewni	0,2183
6	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0,2250
7	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	0,2381
8	3115	Technicy mechanicy	0,2381
9	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	0,2424
10	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	0,2471
11	5141	Fryzjerzy	0,2500
12	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,2613
13	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,2674
14	3112	Technicy budownictwa	0,2903
15	7112	Murarze i pokrewni	0,3200
16	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,3295
17	5153	Gospodarze budynków	0,3333
18	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,3333
19	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,3333
20	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,3793

Źródło: Opracowanie własne

Wielkość współczynnika mieszcząca się w granicach od 0,5 do 0,99 oznacza, że zawody te w coraz większym stopniu generują długotrwałe bezrobocie. W powiecie lubaczowskim w pierwszej połowie 2014 roku wyróżniono takich 40 elementarnych grup zawodów. Najwyższy współczynnik długotrwałego bezrobocia, wynoszący 1, oznacza grupy zawodów w pełni generujące długotrwałe bezrobocie, w omawianym okresie było 19 zbiorów spełniających ten warunek. Do poniższej tabeli

wybrano przykłady 20 elementarnych grup zawodowych o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia.

Tabela 15. Ranking zawodów według elementarnych grup zawodowych generujących w wysokim stopniu długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2014 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,l}^k$)
1	7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	1,0000
2	7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	1,0000
3	3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	1,0000
4	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	1,0000
5	8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	1,0000
6	1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000
7	8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	1,0000
8	3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	1,0000
9	4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000
10	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000
11	4224	Recepcjoniści hotelowi	1,0000
12	9215	Robotnicy pomocniczy w leśnictwie	1,0000
13	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	1,0000
14	7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000
15	4120	Sekretarki (ogólne)	1,0000
16	2432	Specjaliści do spraw public relations	1,0000
17	3116	Technicy chemicy i pokrewni	1,0000
18	3214	Technicy medyczni i dentystyczni	1,0000
19	3323	Zaopatrzeniowcy	1,0000
20	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,7500

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych tworzony jest na potrzeby analizy zjawisk dotyczących relacji popytu na pracę w odniesieniu do podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym. Należy podkreślić, że przy sporządzaniu niniejszego opracowania, a przede wszystkim przy wyciąganiu wniosków z niego płynących nie możemy się skupiać jedynie na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doksztalających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, takich jak projektowanie ścieżki rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, a co za tym idzie uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Na sytuację na rynku pracy w powiecie lubaczowskim ma wpływ wiele czynników, w pierwszej kolejności tempo rozwoju gospodarki oraz liczba miejsc pracy (których jednak jest zdecydowanie zbyt mało), ponadto struktura zawodowa mieszkańców powiatu, a oczywistym jest, że jej odbiciem staje się rozkład kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych. Codziennym zjawiskiem w regionach słabych gospodarczo, w tym w powiecie lubaczowskim jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, a w innym, często przypadkowym, niekoniecznie pokrewnym z profilem wykształcenia. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których ma możliwość jedynie w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Dużym wyzwaniem pozostaje problem osób długotrwale bezrobotnych, których udział wśród ogółu zarejestrowanych osób w końcu I półrocza 2014 roku wyniósł 57%. Bezrobotni długotrwale charakteryzują się mniejszą aktywnością w poszukiwaniu zatrudnienia, mniej chętnie podejmują decyzje o zmianie kwalifikacji, a także są mniej mobilni. W tym przypadku przede wszystkim potrzebna jest zmiana sposobu myślenia oraz mentalności, a dopiero w następnej kolejności zmiana kwalifikacji i pomoc w poszukiwaniu pracy. Podkreślenia wymaga fakt, że spora część bezrobotnych długotrwale zarejestrowanych w urzędzie pracy nie posiada w ogóle żadnego zawodu. Na taki stan rzeczy mają wpływ różne czynniki, wśród których należy wymienić: brak, bądź niedopasowanie posiadanych umiejętności i kwalifikacji do wymogów stawianych przez pracodawców, dezaktualizacja nabytej wiedzy i umiejętności oraz sytuacja rodzinna uniemożliwiająca bądź ograniczająca dyspozycyjność. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim: jakościowy rozwój zasobów ludzkich, rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego – prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a ofertą dydaktyczną szkół ponadgimnazjalnych, rozwijanie i wspomaganie sektora usług, wspomaganie samozatrudnienia, wyrównywanie szans grup w trudniejszej sytuacji na rynku pracy: kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób po 50 roku życia, kreowanie i prowadzenie regionalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu. W warunkach współczesnej gospodarki gdzie pojawiają się nowe zawody i specjalności, a rynek wymusza zdobywanie coraz to innych kwalifikacji oraz ich aktualizowanie, sytuacja marazmu

w strukturze zawodowej mieszkańców jest anachronizmem i dotyka obszarów najslabiej rozwiniętych i spauperyzowanych gospodarczo. Co jest szczególnie niekorzystne, w powiecie lubaczowskim nie pojawiają się zawody z szeroko rozumianej branży przemysłowej, a liczebnie wyróżniają się te związane z branżą usługową, która też ze względu na niską stopę życiową mieszkańców ma ograniczony pułap rozwoju. W ślad za tym kroczy obserwowana w powiecie lubaczowskim struktura bezrobocia, które ma charakter wybitnie strukturalny.

Wyraźnie widać, że lokalny rynek pracy ze względu na strukturę gospodarczą powiatu nie jest i nie będzie w stanie przyjąć specjalistów oraz absolwentów wyższych uczelni, którzy wracają na teren powiatu lubaczowskiego po zakończonej edukacji. Absolwenci wyższych szkół i uczelni, a także młodzi ludzie, którzy noszą się z zamiarem studiowania muszą się liczyć z koniecznością poszukiwania pracy w innym miejscu niż miejsce zamieszkania.

Liczba osób bezrobotnych w powiecie lubaczowskim mierzona w końcu czerwca 2014 roku wyniosła 3385 osób, w tym 1541 kobiet, 2720 bezrobotnych poprzednio pracowało, prawo do zasiłku przysługiwało 407 osobom. Nadal poważnym problemem pozostaje wysoka liczba zarejestrowanych bez kwalifikacji zawodowych – w badanym okresie 821 osób, a więc, 24,3% bezrobotnych. Część z tych osób to absolwenci szkół gimnazjalnych, niekontynuujące dalszej nauki, oraz ponadgimnazjalnych, które nie kształcą w zawodzie (licea ogólnokształcące), a także, co już jest bardziej niepokojące osoby, które nie podeszły bądź nie zaliczyły egzaminu poświadczającego kwalifikacje zawodowe. Otwartym pozostaje pytanie, ile spośród osób, które posiadają formalne kwalifikacje jest w stanie skutecznie poszukiwać możliwości zatrudnienia, a także po uzyskaniu tej możliwości utrzymać zatrudnienie wykazując się praktycznymi umiejętnościami.

Od dłuższego czasu w strukturze lokalnego rynku pracy panuje stagnacja. Biorąc pod uwagę grupy duże zawodów, nie zanotowano istotnych zmian, ponownie najliczniej reprezentowani byli *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* (14,2% bezrobotnych), wśród których największą grupą elementarną byli *Ślusarze i pokrewni* (5,6%). Układ poszczególnych zawodów również nie ulega zmianie, sporadycznie pojawiają się nowe zawody, wręcz umacniana jest pozycja dotychczas dominujących zawodów, co jest niekorzystne, nie pojawiają się zawody z szeroko rozumianej branży przemysłowej, a liczebnie wyróżniają się specjalizacje w branży usługowej. W ślad za tym idzie ustabilizowanie struktury bezrobocia w powiecie lubaczowskim.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy wpływa na liczbę rejestrujących się osób, którą opisuje zmienna „napływ bezrobotnych”. Struktura napływu osób bezrobotnych w podziale na grupy zawodowe w ostatnich latach uległa zmianom w minimalnym stopniu. Co nie jest zaskoczeniem w I półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie najliczniej rejestrowały się osoby w grupie *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* (15,3%), wśród nich było najwięcej *Ślusarzy i pokrewnych* (6%), oraz *Mechaników pojazdów samochodowych* (5%). Dla rejestrujących się w urzędzie pracy i wcześniej pracujących osób ostatnim miejscem zatrudnienia był przede wszystkim sektor usług, a w jego ramach głównie handel hurtowy i detaliczny.

Układ ofert pracy jest bardzo podobny do prezentowanego w poprzednich tego typu opracowaniach. W pierwszym półroczu 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wpłynęły 1062 oferty pracy, co ważne tylko 542 oferty, a więc nieco więcej niż połowa, związane były z zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową, z czego zaledwie 253 dotyczyły pracy niesubsydiowanej. Pozostałe 520 oznaczało wolne miejsca aktywizacji zawodowej w ramach staży, jeprzgotowania zawodowego dorosłych, lub prac społecznie użytecznych. Oferty pracy w badanym okresie zgłoszone zostały w 213 zawodach, zdecydowanie liczebnie dominowały zgłoszenia chęci zatrudnienia robotników gospodarczych, jako miejsca pracy subsydiowane, w ramach prac interwencyjnych, oraz wolnych miejsc aktywizacji zawodowej w postaci prac społecznie użytecznych. Oprócz analizy ilościowej warto poruszyć kwestię oceny jakościowej tych ofert. Mianowicie tego, że zdecydowana większość zgłoszonych wakatów dotyczyła zatrudnienia na stanowiskach niewymagających wysokich lub specjalistycznych kwalifikacji zawodowych i związana była z pracami prostymi, stąd tak wysoki odsetek zgłoszeń w wolnych miejsc pracy w zawodach, o których napisano, że nie wymagają określonych kwalifikacji zawodowych.

Jeśli chodzi o temat przewodni niniejszego opracowania, wyniki raportu z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wyraźnie wskazują, że dominująca grupa zawodów czy grup zawodów występujących na rynku pracy powiatu lubaczowskiego (aż 88%) to zawody nadwyżkowe tj. takie, w których występuje przewaga osób poszukujących pracy nad ofertami zgłoszonymi przez pracodawców, oczywiście nasilenie nadwyżki postępuje ze zwiększeniem liczby potencjalnych kandydatów do pracy. W wielu przypadkach zaliczenie zawodu do kategorii deficytowych lub zrównoważonych nie oznacza automatycznie, że osoby posiadające kwalifikacje w tym kierunku bez większych problemów znajdą pracę na lokalnym rynku. Występuje tu pewna deformacja obserwacji wynikająca z bardzo wysokiego odsetka ofert pracy, które są w istocie zgłoszeniami wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, przede wszystkim staży i jako takie nie wiążą się z pojawianiem na terenie powiatu nowych miejsc pracy w tych akurat zawodach.

Reasumując, struktura zawodowa osób bezrobotnych w powiecie lubaczowskim w ostatnich latach nie wykazuje w praktyce zmian, brak poważniejszych przetasowań jeśli chodzi o zawody nadwyżkowe oraz generujące bezrobocie długotrwałe w porównaniu do lat wcześniejszych. Sytuacja taka jest związana z wielkimi trudnościami powracających na rynek pracy osób długotrwałe bezrobotnych, oraz absolwentów, którzy nie mogą znaleźć swojej pierwszej pracy. Ponadto należy podkreślić, że wśród wielu bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji ich kwalifikacji, co w efekcie utrudnia ich powrót na rynek pracy.

ZATWIERDZIŁ